

ČESKOBRATRSKÁ
CÍRKEV
EVANGELICKÁ

ČESKÝ BRATR

TÉMA OČEKÁVÁNÍ

- 8 Očekávání ze strany faráře
- 10 Očekávání ze strany sboru
- 25 Češi v Negevské poušti
- 45 Zdanění církevních náhrad je nemravné

Evangelická akademie

Vyšší odborná škola sociální práce a střední odborná škola

**Chcete profesionálně pomáhat?
Hledáte pomaturitní vzdělávání v sociální práci?
Pracujete v sociálních službách a chcete se
zdokonalit?**

**Nabízíme vám
Studium sociální práce
na vyšší odborné škole**

**Přátelská atmosféra
Kvalita a individuální přístup
Malé skupiny
Tým zkušených učitelů
Kvalitní praxe
Osobní a profesní růst**

Naši absolventi VOŠ se uplatňují jako vedoucí v sociálních službách, terénní pracovníci, sociální kurátoři a poradci.

Podmínkou je maturitní zkouška, studium je kombinované.

Přihlaste se do 31. května 2019, e-mail: studijni@eapraha.cz

Podrobnější informace na : www.eapraha.cz
nebo na telefonu 272 761 609

TÉMA

- 7** Biblická úvaha – *M. L. King*
8 Farářovy radosti a strasti – *J. Pechar*
10 Jak jsme hledali nového faráře
 – *D. Férová*
12 Všichni se jen pohrnou – *J. Plíšková*
16 Otázka na tělo

NÁSTĚNKA

MOJE CÍRKEV

- 23** Pojďme spolu – *A. Rozbořilová*
24 Jak bylo v Americe – *A. Wrana*
25 Češi na poušti – *M. Vogl*
29 Po stopách prvního chrámu
 – *F. Čápek, J. Šenkyřík*
33 Cena „Stavitelé mostů“ – *D. Ženatá*
34 Kristus je cesta, která někam vede
 – *D. Heller*
42 Ostří jarních stébel – *L. Moravetz*

DIAKONIE

- 44** Pomoc dětem v Myanmaru – *A. Šůra*

SLOVO

- 45** Zdanění církevních náhrad je
 nemravné – *P. Šilar*
46 Biblickému zvěřinci sluší čtení
 nahlas – *A. Pudlovská*
47 Ano, je to i můj příběh – *J. Schneider*
49 Poslední slovo – *Š. Brodský*

ÚVODNÍK

To za dřívějšího pana
faráře nebylo

Co očekává sbor od nového faráře? A co farář od sboru? V evangelickém presbyterně-synodním zřízení, když je farář na sbor volen staršovstvem, by to mělo být předmětem rozho-
vorů před jeho kandidaturou a volbou.

Očekávání je jemné předivo představ a plánů, toho, co je zvykem a co bychom si přáli, aby bylo jinak, vzpomínek na dětství a na poměry ve sborech, které člověk blíže zná. Jsou sbory, které mají jasnou představu, co by mělo fungovat a jak, jsou sbory, které tolerují obdarování a kreativitu kandidáta. V minulosti se přísněji pohlíželo na vše, co se očekávalo, včetně chování dětí z fary a života rodiny faráře – to už je naštěstí většinou pryč.

Jsou faráři, kteří uvěřili v až dospělosti a vycházeli z teologických studií bez představ o práci ve farním sboru. Proto existuje již desetiletí systém bohosloveckých praxí a hlavně vikariát po ukončení studia. Pod vedením zkušeného kolegy (mentora) se vikář seznamuje s prací ve farním sboru po dobu jednoho roku, aby zažil všechny typy shromáždění i akcí, které může očekávat po nástupu na samostatné farářské místo.

Přes všechna opatření jsou a asi vždycky budou různá očekávání ze strany sborů i farářů. A jsou proto nadmíru důležité rozhovory, vyjasnění pozic a předestření představ o všem, co se farářské práce týká. Kdo nic neočekává, nezažije možná zklamání. Ale ani radost z podařeného díla.

Milé čtenářky a milí čtenáři, doufám, že rubrika Téma naplní vaše očekávání.

Daniela Ženatá

Moderní učebna pro Evangelickou akademii

Střední odborná škola sociální a zdravotnická – Evangelická akademie v Náchodě má k dispozici novou odbornou učebnu pro výuku předmětů biologie, fyziky a chemie. Tato moderně vybavená učebna byla slavnostně otevřena právě na Den učitelů, 27. března. Studenti i vyučující se dočkali také nové laboratoře, která byla zaplacená z celocírkevní sbírky.

Jako první do laboratoře zasedli studenti prvního ročníku oboru Praktická sestra. „Věřím, že učebna přispěje ke zkvalitnění výuky a učitelé využijí nových možností, které nám prostory nabízejí,“ sdělil při slavnostním otevření ředitel školy David Hanuš.

Při této příležitosti zástupci školy poděkovali sborům Českobratrské církve evangelické, které přispěly do fondu pro podporu církevního školství. Právě z této sbírky bylo vybudování učebny částečně financováno.

Benefice pro Bratrskou školu

Večer pro Bratrskou školu se konal 23. dubna v reprezentativních prostorách Winteritzovy vily v Praze. S projektem nové budovy vystoupila architektka Hana Seho, program doplnila hudba i prohlídka této slavné vily.

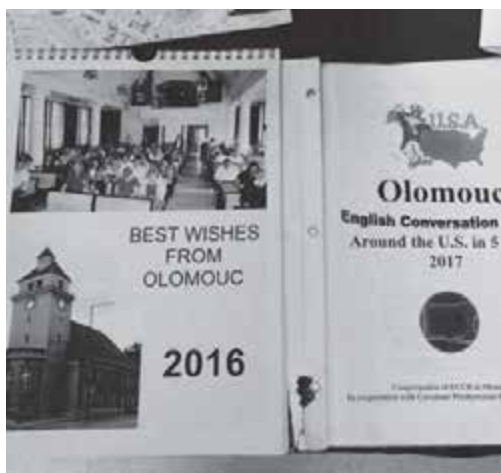
Mezi sedmi školami, zřizovanými Českobratrskou církví evangelickou, je pražská Bratrská zatím jediná základní. A od podzimu pak přibude ještě brněnská Filipka. Bratrská škola by se z rozhodnutí loňského synodu měla v příštích letech stěhovat do nových prostor a rozšiřovat o druhý stupeň. Náročná stavba si vyžádá nemalé finance a také podporu rodičů.

Tento benefiční večer se konal právě z iniciativy rodičů a bývalých žáků. Jedni poskytli sponzorsky prostory, jiní občerstvení, další se představili klavírním recitálem a zpěvem. Bratrská škola letos slaví 30 let od svého vzniku.

Partnerství přes oceán

Začátkem dubna se konala v teologickém semináři Columbia v americké Atlantě konference o mezinárodních partnerstvích. Účastnilo se jí i 15 zástupců naší církve.

Místo konference organizátoři zvolili záměrně, protože mezi Columbia Theological Seminary a Evangelickou teologickou fakultou UK v Praze probíhá pravidelná výměna studentů. Kromě toho řada farních sborů Českobratrské církve evangelické navázala partnerství se sbory Presbyterní církve USA. Zástupci těchto sborů, studenti ETF,

pracovníci Diakonie a další čeští evangelíci jednali v Atlantě o budoucí podobě spolupráce.

Většina českých hostů dorazila v předstihu, a mohla tak strávit neděli v nedalekém městě Athens. Tamější sbor presbyterní církve před lety navázal partnerství s farním sborem ČCE v Olomouci. Athenský farář Mark Harper představil hosty a ve svém kázání zmínil zkušenosti z cest do České republiky. Další členové sboru v Athens pak přednesli pozdravy v českém jazyce, doprovázené klavírní hudbou Antonína Dvořáka. Jménem olomouckého sboru pozdravil shromáždění farář Jan Lukáš. Vzpomínal na historii společného vztahu, ve kterém jsou vzájemná setkání čím dál častější.

Více si o pobytu českých evangelíků v Americe můžete přečíst v příspěvku jednoho z účastníků na straně 24.

Vlajky na Husově domě připomněly Mezinárodní den Romů

V pondělí 8. dubna se budova ústředí Českobratrské církve evangelické symbolicky oblékla do svátečního, když ji ozdobily dvě romské vlajky, které měly upozornit na Mezinárodní den Romů. Romské vlajky visely v centru města celý den. Při jejich symbolickém vyvěšení se farář pro humanitární aktivity, menšiny a lidi sociálně vyloučené Mikuláš Vymětal pomodlil modlitbu Páně v romštině.

Českobratrská církev evangelická se dlouhodobě věnuje tématu menšin a utlačovaných a snaží se upozorňovat na nezdravé předsudky ve společnosti. Proto jsme k oslavě Mezinárodního dne Romů zvolili kromě vyvěšení vlajek také netradiční for-

mu společné oslavy: na oficiálním facebookovém profilu jsme vyzvali své fanoušky, aby pozitivními komentáři a podporou slušných příspěvků pomohli zlepšit atmosféru v jedné konkrétní internetové diskusi. Ta se strhla pod reportáží České televize o víkendovém romském festivalu. Debatu zapleavelilo mnoho útoků, xenofobie a zloby. Děkujeme všem, kteří ji slušnými komentáři a podporou neútočných příspěvků spolu s námi pomohli kultivovat. Zazněl slušný a neagresivní hlas a vzájemná úcta a pochopení byly tím nejlepším způsobem oslavy.

Aktuality připravil Jiří Hofman

TÉMA: OČEKÁVÁNÍ

modlitba květnová

očekávání

Pane Bože
někdy se říká že jsme
v očekávání
a myslí se na břicho kde roste
křehká naděje života
prosíme ochraňuj maličké

ty znáš naše očekávání
krásná a někdy tajná
rozechvělá srdce
a touhy
prosíme o požehnání

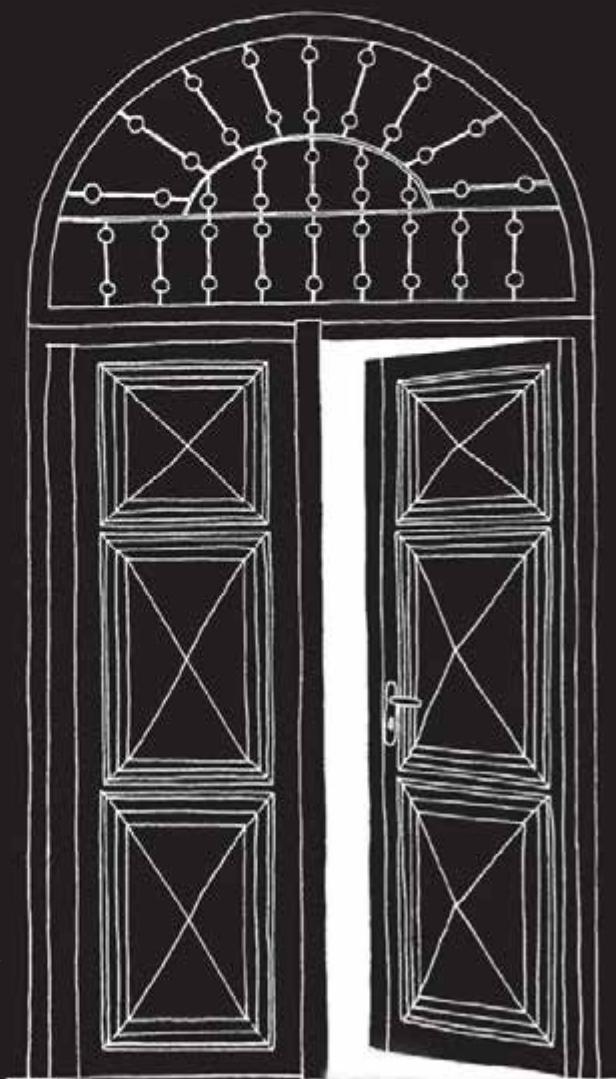
ty znáš naše očekávání
stavíme budujeme plánujeme
myslíme že máme všechno
ve svých rukou
prosíme nebuď daleko

ty znáš naše očekávání
ta plná strachu a nejistoty
rozklepaná kolena
uplakané oči
prosíme drž nás za ruku

Pane Bože
naše budoucnost je ve tvých
rukou
i když naše očekávání docházejí

modlitba **Lenky Ridzoňové**

kresba: Sára Brandová

Pravé děti Boží

Z kázání Martina Luthera Kinga, Londýn, prosinec 1964

Všichni hledáme odpovědi na otázky, proč máme ve vedení státu špatné politiky, proč lidé nechodí k volbám, proč lidé volí populistická hnutí a populistické prezidenty, proč je sucho, proč vznikla uprchlická krize, zda se dá věřit soudnictví, komu slouží a komu pomáhá policie a armáda, v jakém stavu máme školství a zdravotnictví nebo proč se rozvádí více než 50 % manželství.

Kde najdeme odpověď a kde najdeme řešení, možná lék na bolesti lidstva a světa? Nejprve bude třeba ohlédnout se zpět. Je jasné, že všechny strasti tohoto světa pramení z jeho neúplnosti. Starověké Řecko nám dalo vznešenou filosofii a poetické nazírání na život, ale jeho nádherná města byla postavena na základech otroctví. Také západní civilizace byla velická a odkázala nám slavná díla, umělecká a kulturní právě tak jako průmyslovou revoluci, která se stala počátkem hmotného nadbytku, toho, co výrazně proměnilo vztah člověka k hmotným statkům. Rozvoj průmyslu byl ale založen na nespravedlnosti a na kolonialismu, který způsobil, že se hmotné prostředky vyvíjely rychleji a dominantněji než cíle hodnotově duchovní. Amerika byla a je stále velká země, která přinesla světu *Prohlášení nezávislosti* a ohromný technický pokrok, ale kupříkladu dvaadvacet miliónů černých mužů a žen nemělo právo na život, svobodu a na cestu za štěstím. A právě tak, jako jsou nedokonalé národy a civilizace, byli, jsou a budou nedokonalí i mnozí naši velcí vůdcové, politické strany i hnutí.

Jako jedinci tento svět a jeho problémy nezměníme, podstatné však je, že jako jedinci bychom měli usilovat o dokonalost sami u sebe. První rozměr dokonalého života totiž znamená rozvoj vnitřních sil osobnosti, a ten nikdy nekončí. Dokud žijeme, náš úkol a naše poslání trvá.

Druhý rozměr dobrého života spočívá v zájmu o bližního. Uznání nedílnosti lidství, jeho dů-

stojnosti a potřeba aktivního bratrského zájmu o štěstí jiných. Zbývá třetí rozměr, ten, který se v naší české kotlině téměř vytratil, a to je výška, směřování člověka vzhůru. Někteří z nás jsou naprostí neznabozi, jiní jsou neznabozi v praxi, neboť chválí Boha jen ústy. Věřím, že člověk musí Boha aktivně hledat. Kde ho najdeme? Kde jinde než v Ježíši, Pánu našeho života. Kristus je Slovo, které se stalo tělem. Je mluvou věčnosti, přeloženou do časných slov. Svěříme-li se bez výhrad Kristu a jeho cestě, budeme se podílet na onom zázračném aktu víry, jež nás přivede k pravému poznání Boha.

Miluj sám sebe, pokud to značí zdravý zájem o sebe. To je délka života. Milujme svého bližního jako sebe samého, to je nám uloženo, a to je šíře života. Ale nikdy nezapomínejme, že je tu ještě vyšší příkaz – miluj svého Pána Boha z celého srdce svého, ze vši duše své a celou myslí svou. To je výška života. Apoštol Jan hlásal: „Milujte se navzájem.“ Je to přikázání Páně, pokud bude zachovááno, pak je to dostatečné.

Mějme před očima obraz nového města, nového Jeruzaléma, o kterém se mluví v knize Zjevení. Tento obraz nás vyzývá k pohledu za obzor osobní naděje a rozšiřuje náš zúžený obzor víry. Nový Jeruzalém je v knize Zjevení protiklad starého Babylónu. Babylón je zase obraz tehdejšího Říma, mravně i společensky rozvráceného města, kterému vládnou do sebe zahledění lidé, posedlí vidinou bezmezné moci. Bůh svým jednáním v Kristu překonává i nejhlubší mravní a společenský rozklad, z něhož na nás jde hrůza. Nedávejme se proto strhnout běžnými způsoby a zvyky. Na místě, kde žijeme, můžeme mocí Kristova vítězství uprostřed rozkladu vytvářet ostrůvky nových poměrů, které odpovídají Božímu záměru a zrcadlí Boží dokonalost. Poselství knihy Zjevení můžeme přijmout jako ujištění, že v místě, kde žijeme, nemusejí být tyto pomě- ►

ry den ze dne horší a horší, bude-li je moc živého Krista přibližovat Boží míře pravdivosti, ryzosti, čistoty a krásy.

Jde o příslib a o pozvání. Hle, příbytek Boží uprostřed lidí. Bůh bude přebývat mezi nimi a oni budou jeho lid. Dej Bůh, abychom pochopili Janovo Zjevení a postupovali s neutuchajícím zaujetím k městu dokonalého života, v němž délka, šíře

i výška jsou stejné. Pouze dosažením tohoto města můžeme dobudovat své vlastní bytí. Pouze dosažením této dokonalosti se můžeme stát pravými syny a dcerami Božími. Nenajdeme sice odpověď na všechny otázky, ale dosáhneme jistého pokoje v srdci a myslí.

Z kázání Martina Luthera

Kinga, Londýn, prosinec 1964

sepsal Dušan Ehmig, farář v Dvakačovicích

OČEKÁVÁNÍ ZE STRANY FARÁŘE

Farářovy radosti a strasti

Moc času farář nemá, zato má velkou svobodu

Hledá se Ferda Mravenec, práce všeho druhu! Podmínkou je vysokoškolské vzdělání, takřka nezbytný je řidičský průkaz. Pracovní doba od rána do noci, bez nároku na odměnu zapojíme i vaši rodinu. Vám bude odměnou podprůměrné finanční ohodnocení, ztráta soukromí, mizerná společenská prestiž a služební byt, jehož kvalita je ovšem krajně diskutabilní.

Kdo by na takový inzerát s nadšením nereagoval, že?! Jasně že takto to sbory na církevní web nevyvěsí. A samozřejmě, že to není tak černočerné. Ba právě naopak! Některé okamžiky farářské práce jsou veskrze milé a má je málokteré zaměstnání.

Tak třeba okamžiků, kdy farář musí někde být na čas, není mnoho. Nedělní dopoledne, biblická hodina, mládež, náboženství ve škole... Ale jinak je jeho pracovní doba volná, což přinejmenším znamená, že má šanci se vyspat. Když tedy nezačne vánoční maraton a do toho pohřeb nebo zrovna není letní tábor s dětmi.

Farář a obdarování

Další ohromné plus farářské práce je možnost pracovat s tou skupinou, kterou si farář vybere. Jestliže sám na sobě rozpoznal obdarování pro děti, mládež, třicátníky, rodiny s dětmi, důchodce, postižené tělesně či mentálně..., má možnost se

na ně zaměřit a bude to v pořádku. Snad všude, kam jsem přišel, jsem vnímal naprostý respekt ke konkrétnímu obdarování příslušného kazatele.

Je to zaměstnání, které otvírá prostor extravertům i introvertům. Platí, že „každé zboží má svého kupce“. Jak člověk mého typu, schopný přijít snad kamkoliv, ale nutně mnohdy klouzající po povrchu problémů, tak hluboce přemýšlivý „intouš“, který si pečlivě vybere svoji cílovou skupinu a v ní pak důsledně koná, oba máme šanci se uplatnit.

Právě tak vidím naprostý respekt k tomu, pokud se farář vzdělává. Očekává se, že farář podstatnou část pracovní doby stráví u čtení. Nikdo mu nevyčte, když jede na tři měsíce do ciziny. Respekt je i k teologickým postojům, k typu osobní zbožnosti, ba i ke změně těchto postojů.

Kolegiální spolupráce je neocenitelná ve stále otevřené možnosti rozhovoru, pomoci, záskoku. Možnost obrátit se na zcela neznámého kolegu v cizím městě jsem sám využil a naopak i takto sám posloužil. Myslím, že je málo zaměstnání, kde tohle člověk může zažít.

Farář a čas

Něco za něco, má to i své mouchy. Za poslední roky vnímám výrazný posun k lepšímu, ale pořád má farář omezené soukromí. Na jakýkoliv poklesk

jsou brána přísnější měřítka, a to se týká celé rodiny. S tím souvisí i to, že volná pracovní doba je vlastně neomezená doba pracovní. Lidé telefonují ve dne, v noci a jen velmi vzácně může farář dotyčného poslat do háje, neb je po půlnoci a on ho budí. Farář má neomezeně času a vlastně nemá vůbec žádný, což odnese na prvním místě rodina.

Farář má taky jen minimální možnost s někým řešit svoje vlastní problémy. Člen sboru zpovědníkem dost dobře být nemůže. Z části má tuto nesnáž řešit supervize, někteří chodí na psychotherapii. No a řada farářů se už rozvedla nebo žije ve vztahu krajně neutěšeném nebo sám se sebou ve svém nitru.

Farář jako zpovědník

Nahlížení do intimity mnoha lidí zavazuje a tíží. „Kdybych tak mohl nevidět, neslyšet a necítit, žilo by se mi snáz – ale já vidím, slyším a cítím a učím se s tím žít,“ zpívá Jericho (složené z farářů a členů jejich rodin). Vědět o hodně lidech hodně věcí není lehké. A to je, pokud jde o „zpovědní tajemství“, jen menší část problému. Pocit zodpovědnosti za lidi, o jejichž bolestech člověk ví, hraje roli mnohem větší.

Farář je povoláván řešit konflikty, aniž by měl odpovídající psychologické a terapeutické vzdělání. Očekává se od něho „pravé slovo v pravý čas“, ale biblický citát tady pomůže jen málokdy. Na rozdíl od psychologa se farář nemůže zaměřit na jednu oblast a stát se „párovým farářem“. Vedle partnerských konfliktů jsou tu i konflikty rodinné – v celé jejich šíři. Konflikty dětí a rodičů se zdaleka netýkají jen klasického pubertálního vzdoru, často jde o stárnoucí rodiče a dospělé děti, o konflikty okolo vnoučat atd. Nebo o dědické a vztahové spory, které vyplavou při rozhovorech s pozůstalými. Navíc tito lidé neodejdou ze sborové kanceláře navždy. Kostel budou navštěvovat dál a dál a případná pastorační selhání tak bude mít farář stále na očích.

Farář a očekávání ze strany sboru

Jako zdroj problémů pak mohou posloužit také poněkud přehnaná očekávání sboru. To nejklá-

sičtější: farář by měl podchytit děti a mládež! Tedy leckdy děti těch, kdo do kostela chodí, ale s předáváním víry dětem neuspějí. A teď, faráři, konej zázraky.

Očekává se schopnost fundraisingu. Velmi dobře se pamatuju, jak mě jeden člen sboru vyzýval, ať napíšu „do té Evropské unie, aby nám poslali nějaké peníze. Tam že jsou a dávají je“. Když jsem se ho ptal, jak si to představuje konkrétně, tak mě odkázal na internet, že tam se všechno dočtu. A samozřejmě dokdy to udělám a kdy že ty miliony přijdou, protože do kostela začíná zatékat.

slavnostní uvedení do farářské služby na prvním sboru – Jan Lavický, Klášter nad Dědinou

A pak ještě takové ty drobnosti – farář umí hrát na kytaru a umí vést zpěv. Komunikuje v nějakém cizím jazyce. Nejen pro zahraniční kontakty (do toho kostela fakt zatéká a Holanďani by taky mohli nějaké peníze poslat), ale také by mohl na faře doučovat cizí jazyk děti ze školy, a tak je nenápadně přitáhnout do kostela.

A očekávání faráře

Loni v létě vydala synodní rada usnesení číslo 29 o postavení faráře v církvi. Když jsme kdesi diskutovali o tom, co by podpora faráře sborem měla znamenat konkrétně, napadlo mne k tomu asi toto:

Sborová práce, kterou farář nestudoval: úřední čina, technické věci, sborový web či FB či twit- ►

ter, sborové finance, úklid, údržba budov, zahrady, evidence majetku, podklady pro sborovou statistiku, rozesílání sborového dopisu, četba církevní zásilky, příprava schůze staršovstva a sborového shromáždění (zpráva je staršovstva – ne faráře), vánoční besídka dětí...

*farář jako muzikant a státní úředník
Jaroslav Pechar oddávající*

Sbor umožní faráři regulérní volno (čili ne tábor s dětmi, ne pobyt na rodinné rekreaci v Bělči, kde má ranní pobožnosti etc.); volno fakt někde pryč. A sbor taky sám na tu dobu zajistí kazatele.

Sbor má faráře upomínat, že se má vzdělávat! Že má jezdit na farářské kurzy, jednou za 5–10 let

zmizet na tři měsíce do ciziny, čist... A jedním dechem dodat, že to je součást jeho práce a že v době jeho nepřítomnosti zajistí provoz sboru, protože farářovo studium je i pro jejich dobro.

Sbor se má o faráře a také o jeho rodinu zajímat – má čas na ženu a děti? Má aspoň jeden den v týdnu, kdy může být s nimi sám? Není na jeho rodinu kladen vyšší nárok než na jiné rodiny ve sboru?

Jak je na tom pan farář finančně – neporouchala se mu pračka? Co telefon, počítač, internet? To všechno přece využívá pro svoji práci! Nemá na autě sjeté zimní gummy? Prostě s ním někdy zajít na pivo, to je vynikající prevence syndromu vyhoření i prostor k vyjasnění třenic.

Sbor má taky provádět pastorační a mluvit o ní s farářem (na schůzi staršovstva i soukromě).

Má mu dávat zpětnou vazbu nejen ohledně kázání (to se chvála Bohu děje), ale i ohledně života sboru. Jak funguje nedělní škola? Kdo nebyl dlouho v kostele a proč? Se kterými děcký by stálo za to promluvit?

Přihřeju si svoji manažerskou polívčičku: společně promyšlet a realizovat sborovou „vizi“. Stanovit si cíl – jak má sbor vypadat. Vymyslet kroky, které k tomu cíli povedou, a reflektovat, jak se ty kroky daří a jestli byl cíl stanoven správně...

No – a taky se za faráře a s ním modlit.

Jaroslav Pechar

ilustrační foto Benjamín Skála a archiv JP

OČEKÁVÁNÍ ZE STRANY SBORU

Jak jsme hledali nového faráře

Postřehy z práce staršovstva a názory farníků

Proti mnoha jiným sborům jsme byli ve výhodě, věděli jsme totiž, kdy náš farář svoji službu ukončí. A tak jsme na nic nečekali a začali jsme nové kandidáty oslovovat už s dvouletým předstihem.

Jaký by měl nový farář být

První, nad čím jsme se ve sboru zamýšleli, byla otázka, jaký by měl náš nový farář být? Očekávání sborů jsou různorodá. Uvedu pár příkladů, jak by mohl ideální farář vypadat:

- Měl by to být muž. Měl by bydlet na faře. Nejlépe s dětmi a hodnou paní farářovou. A fara by měla být pro všechny „otevřená“.
- Neměl by být moc mladý, aby už měl nějaké zkušenosti, ani moc starý, aby nám za chvíli neodešel do důchodu.
- Kázání by měla být na úrovni. Neměla by být příliš dlouhá, ale ani příliš krátká. A farář by měl mít zvučný a jasný hlas a dobrou artikulaci. A také by měl umět anglicky či německy (podle toho jaký máme partnerský sbor).
- Měl by to být dobrý teolog, biblista a historik a měl by mít smysl pro humor.
- Měl by umět pracovat se všemi generacemi, především s dětmi a mládeží. A neměl by opomínat pastorační návštěvy.
- Měl by se snažit o dobré ekumenické vztahy a také o dobré vztahy s bývalým farářem.
- Měl by umět hrát na klavír a na kytaru a hlavně dobře zpívat.
- Měl by se postarat o opravu budov nebo alespoň na opravy sehnat peníze. A měl by udržovat zahradu kolem kostela.
- Měl by se starat o webové stránky sboru.
- Neměl by být politicky činný.

Jak jsme definovali svého ideálního faráře my, to vám neprozradím. Některá z výše uvedených tvrzení pro nás důležitá byla, a některá ne. Každý sbor klade důraz na něco jiného a podle toho vidí jinak ideálního faráře.

Kde faráře hledat?

Další důležitá věc, kterou muselo staršovstvo rozhodnout, bylo, zda při hledání faráře zvolíme formu inzerátu, nebo budeme zvat kandidáty osobně. Zvolili jsme osobní oslovení a k tomu jsme si vypracovali seznam vhodných kandidátů. Zapsali jsme do něj jednak návrhy od členů sboru a ještě jsme k nim přidali výběr farářů z Evangelického kalendáře, kteří splňovali naše kritérium věku a délky působení na sboru. Tímto způsobem jsme získali asi 70 jmen. Na jednu stranu nás potěšilo, že máme v naší církvi tak velký výběr vhodných farářů, na druhou stranu nás to trochu

zaskočilo, protože jsme věděli, že všechny oslovit nemůžeme. Řekli jsme si, že pro začátek vybereme pět jmen. Všem jsme napsali osobní dopis. Z odpovědí jsme velmi rychle pochopili, že těch farářů, kteří chtějí změnit sbor – a to právě teď, tak moc není. Nakonec jsme napsali 16 dopisů a na 13 z nich jsme dostali zamítavou odpověď.

Kolik farářů tedy pozvat?

To je opravdu ožehavá otázka. Má staršovstvo povolávat více kandidátů? Je to korektní, nebo není? Ztrácíme tím ze zřetele ohled na Boží povolání? Podle čeho budeme kandidáty porovnávat? Nebo má staršovstvo vybrat jenom jednoho? Bylo by to důstojné? Není to manipulace či omezení demokracie?

I v našem sboru se na toto téma vedla velká diskuse. Názory se vytvářely i přetvářely. Nakonec jsme pozvali kandidáty dva.

Hrají při výběru faráře nějakou roli emoce?

Přiznejme si, že emoce nás ovlivňují daleko víc, než jsme si ochotni připustit. A platí to i u výběru faráře. Ovlivňují nás naše pocity, sympatie a aktuální prožitky. Do programového hledání se nám vždy připlete spousta věcí, které jsou zcela mimo naši kontrolu. Věci se ne vždy vyvinou tak, jak my chceme nebo předpokládáme, často se nám něco nepodaří, někomu ublížíme, někoho zraníme. Přesto nebo právě proto je důležité věřit v Boží svrchovanost a Boží odpuštění. ►

Co od nás očekává Bůh?

Jedna poučka říká, že kdo nic neočekává, nebude zklamán. Ale zároveň ztrácí šanci prožít radost. Stejně tak to platí i pro očekávání, týkající se nového faráře. Máme šanci prožít zklamání, ale i velkou radost a vděčnost. A co od nás očekává Bůh?

Očekává, že budeme společně s farářem tvořit sbor, kde ho budeme oslavovat, chválit a přivádět k němu další lidi.

„Duše naše očekává na Hospodina, on jest spomožení naše, a pavéza naše.“ (Ž 33,20)

Dagmar Férová, kurátorka sboru *Lysá nad Labem*

ROZHOVOR S TOMÁŠEM JUNEM, FARÁŘEM NA PODPOROVANÉM MÍSTĚ V ÚSTÍ NAD LABEM

Všichni se jen pohrnou

Otvírá mi trochu ležerní, zdvořilý mladý muž s cigárem mezi prsty, následován velkým dobrotivým psiskem. Tomáš Jun, začínající farář; jako jiní. Jenomže tím, že se rozhodl pro sbor v Ústí nad Labem, se situace rapidně mění. Vše však svědčí pro to, že jeho rozhodnutí bylo správné. Stav věcí, s ohledem na minulost, vypadá totiž relativně dost nadějně.

Tomáš Jun se narodil Havlíčkově Brodě, jeho maminka farářka tehdy působila v Křížové (nyní Krucemburk). Záhy se rodina přestěhovala do Kolína, kde Tomáš absolvoval gymnázium, a odešel do Prahy studovat evangelickou teologii. Vikariátem

prošel v Praze-Libni a v roce 2018 byl instalován ve sboru v Ústí nad Labem. Nastěhoval se sem se svou ženou, absolventkou pastorační a sociální práce na ETF UK, a s dvěma ještě hodně malými chlapečky.

Vila, sídlo evangelické fary, má neskutečný potenciál. V obrovských sklepních prostorách během našeho rozhovoru téměř pořád rachotí sbíječka. Doufejme, že se tu jednou bude scházet mládež. V kanceláři na zdi visí pár fotografií, jedna je z konfirmace začátkem padesátých let 20. století. Konfirmovaných bylo 50, sbor měl asi 4000 členů (!). O deset let později to prý byla už jen desetina. A dnes?

Jaký na vás ústecký sbor udělal první dojem?

Tady vlastně prakticky vůbec nejsou celé, úplné rodiny, jsme zkrátka v severních Čechách, chybí tu kontinuita. A na bohoslužby nechodí pořád titíž, důchodců není úplně málo, ale přijdou třeba jednou za měsíc, takže já tady vidím po každé trochu jiné. A to se týká i střední generace. Jistěže jsou i tací, co nevynechají žádnou neděli, ale těch je maličko. Sbor v podstatě zanikl, chybí mu jádro. Už osm let tu není staršovstvo, a sbor bez staršovstva přece není sbor, když nemá lidi, kteří by byli ochotni se o něj starat. Negativních vlivů se tu setkalo víc. Třeba naproti kostelu, který sdílíme s husitskou církví, byla po celou socialistickou éru služebna StB.

Takže někteří se prostě báli sem chodit.

Když se ptám na tu dobu některých seniorů, říkají, že nechtěli dělat dětem problémy. Sbor měl sice čtyři tisíce členů, ale neměli mezi sebou moc vazby, byli to lidé přišlí po odsunu. Neznali se. Navíc všechno měli, dostali kostel, faru, neexistovala mezi nimi potřeba se semknout. Nikdo moc nevnímal, kdo jak na bohoslužby chodí, a návštěvy kostela byly navíc nepohodlné v práci. Není tedy divu, že to pak šlo tak skokem dolů.

A co město samotné?

Záleží na místě. Některé vyloučené lokality jsou tady úděsné. Předlice, Střekov – tisíce lidí, žijících způsobem nad naše chápání. My bychom tam okamžitě umřeli na nějakou in-

fekci. Já přitom věřím, že místní Romové víru potřebují, jsou i tací, co opravdu s kriminalitou a s drogami přestanou, ovšem je to promile. Na to je ale potřeba fakt velká církev, silný sbor, aby tam byl schopen něco smysluplného dělat, a stejně je to jak plivnutí do vody. Příjmy v severních Čechách jsou mnohem nižší než například v Praze, Romové dělají většinou jen pomocné, nekvalifikované práce za minimální mzdu. Přitom před druhou světovou válkou bylo Ústí nesmírně bohaté město. A pořád je tu ještě dost čtvrtí s krásnými starými vilami; jako je naše fara. Centrum ovšem není centrem, večer tam nepotkáš živáčka. Město zasáhlo několik ran. Jednak ten obrovský odsun – z 62 000 obyvatel se 50 000 vyhnalo. Byla tu velmi silná židovská obec, ty povraždili. A pak – v dubnu 45 Ústí zasáhlo masivní bombardování, celé staré centrum bylo v troskách. Majitele těch trosek vyhnali a postavili se tam paneláky.

Co vás vlastně přivedlo k teologii?

V rodině máme dost farářů, ale nemyslím, že to by byl ten hlavní důvod. Spíš bych řekl, že šlo o určitý vzdor vůči *mainstreamu* – chodil jsem v Kolíně na výběrový „gympl“, všichni chtěli být právníci... Věděl jsem, že na teologii potkám fajn lidi a že to je škola svobodná, není to dril středoškolského typu. Věděl jsem, že chci pracovat s lidmi, a pociťoval jsem nějak to „povolání“. Ale když člověk s tím studiem začíná, není uzrálý a je dost naivní, aspoň já jsem byl. Myslím, že i má víra se během studia dost přehodnotila, ►

taky nějak uzrála. Ta fakulta člověku dává dost velké pecky, což k tomu dozrávání pomůže. Je to opravdu náročné. Navíc v týdnu, kdy jsme s mou ženou oba dělali státnice, v roce 2015, jsme zároveň měli svatbu. Opravdu podařený týden...

Vy jste věděl, co vás tady čeká. Čím to je, že jste se pro to rozhodli? Copak jste neměli žádné obavy? Nebo vás naopak přitahovalo to riziko?

Já už nejsem zas tak mladý, aby mě jen tak přitahovalo nějaké dobrodružství. Jde o to, že farářů je málo a podle mého je jednoznačně potřeba jít tam, kde to nejvíc hoří. Kam jinam jít kázat evangelium než právě do severních Čech, kde si lidé málo věří, kde je hodně špatných zpráv a hodně beznaděje?

Nechce se mi přijmout ten zavedený způsob uvažování – jak se mi v tom místě líbí, jaká je fara, kolik je tam lidí... Je potřeba slevit z těch tradičních evangelických pozic, jde o přeměnu v církev otevřenou ven, která je schopna přitáhnout ty „hledáče“, jak říká Halík. Já ale neříkám, že vím, jak na to.

Nabídek jste měl asi víc, ne?

Jistě, ten přetlak byl obrovský, nabídka přišla ze 17 sborů a kolegové na vikariátu na tom byli dost podobně.

Proč těch farářů, i studentů, tolik ubylo? V éře komunismu to paradoxně bylo lepší.

Řekl bych, že „věřit“ už dnes není tak *trendy*. Před revolucí šlo hodně o vzdor vůči režimu. Ale teď? Dotyčný je dle mínění většiny iracionální, potažmo hloupý. Nalepit na sebe tuhle nálepku v dnešní konzumní a velmi, aspoň na povrchu, racionální době – to se člověk odepíše. Chce to velkou oporu – od lidí i od Boha. Lidé mají o ETF často dost zkreslené představy, fakt to není jednoduché. Člověk musí být hodně věřící, aby to dodělal (!). Nás začínalo i s dálkaři 70, a studium dokončilo deset.

A co s těmi faráři? Studenti teologie vystudují, a pak nic?

Ano, v čase studia mé maminky se ze všech absolventů teologie stali faráři. Teď je to nanejvýš

polovina. Určitě jde hodně i o peníze. Ale možná taky o určitou nejistotu – mám dělat faráře, když není jisté, jak bude církev vypadat za deset let? Mně se ale zdá, že horší než nedostatek farářů je to, jak ubývá evangelická mládež. Když jsem já jezdil na sjezdy mládeže, bylo nás kolem 1000, dnes je to dejme tomu 500. Myslím si, že naše církev s mladými lidmi prostě neumí pracovat, neumí je podchytit.

A vy si s těmi teenagery rady víte?

Vůbec netvrdím, že to umím. Je ale třeba se o to alespoň snažit, sledovat, čím žijí, co je baví, a zároveň být tak vyzrálý a pevný, abych je dokázal vést. Jenomže mít na každém sboru takového člověka, to

je iluze. A je to velmi nevděčná práce. Když to nejde leckdy ani rodičům? Ale pro nás je to přece důležitá skupina, bez nich se neobejdeme. Nejen proto, že dělají sbor pestřejší, že tam je živo, ale hlavně z hlediska perspektivy! Tady fungoval Ten Sing, asi před pěti lety to zaniklo, ale teď se s některými bývalými členy snažíme hnutí obnovit, scházíme se, plánujeme, od září bychom s tím chtěli zase začít; to je myslím k teenagerům dobrá cesta. A pak taky bych se rád dostal do škol. Na UJEPu je dokonce kaple, jednou týdně tam máme jako faráři a kazatelé z celé ústecké ekumeny vyhrazeny dvě hodiny, kdy za námi může nějaký student přijít. Ovšem přijde jeden, nanejvýš dva...

Dá se říct, zda za tu dobu, co tu jste, se něco viditelného změnilo? Počet lidí na bohoslužbách?

V první půlce roku 18 to bylo v průměru asi osm lidí. Já jsem přišel v říjnu, koncem roku byl průměr 23. Kolem těch dvaceti je to teď pravidelně. Těší mě taky to, že mám tři nové mladé muže v křestní přípravě, a přišli i s rodinami. Taký musím zmínit, že přišlo několik lidí z jiných církví. Ale nechci říkat, že to všechno je jen má zásluha.

Čím to tedy je?

Prostě přišel farář, to je důležité. Když se tu kazatelé pořád střídali, pravidelné společenství jakoby neexistovalo. Funguje trochu i to, že lidi byli zkrátka obyčejně zvědaví – „Co ten nový? Jaký to bude?“

Ústecký sbor je „podporované místo“.

Co to přesně znamená?

Týká se to asi primárně personálního fondu. Když sbor není schopen do fondu platit, může požádat o podporu, musí to ale schválit synod. Podpora je na čtyři roky, tady už to jednou vypršelo; než jsem přišel já, žádalo se znovu.

A co s tím chybějícím staršovstvem?

Proto se tu ustavila správní komise. Schází se tady v Ústí jednou měsíčně, má devět členů, z Ústí jsme tři, dál seniorátní farář Joel Ruml, dva z Prahy-Libně, dva z Děčína, účetní je ze sboru v Chotíněvsi. Komisi vedl Tomáš Matějovský, teď jsem to převzal já. Staršovstvo lze postavit, když tady bude šest lidí, ochotných se k tomu na šest let uvázat. Plus dva náhradníci. Letos se to asi ještě nepodaří. Funkci kurátora supluje Petra Vosáhllová jako místopředsedkyne komise.

Pořádají se tu brigády, jezdí se sem i zdaleka, o tu pomoc prosíte vy sám?

Já a má žena. Je to úžasné. Jedna věc je pomoc církevního vedení, peníze – to je moc důležité, ale ta praktická pomoc z jiných sborů, to je až dojemné a jde to dost do široka, za to jsem opravdu moc

vděčný. Praha-Střešovice, Libeň, taky Teplice, Český Těšín, Zlín... Z dejvického sboru nám dělají účetnictví.

Evidentně to tady zvládáte dobře. Je přesto něco, s čím jste nepočítal, co vás nějak vyvedlo z míry?

Většinu času mi zabírají věci, které vůbec nesouvisí s farářováním. Což je pro snahu nějak tu ten sborový život rozpochybovat strašná brzda. Přes den telefonuju, provolám tak 40 hodin měsíčně, jsem na stavbě, taky se musím někdy starat o naše

dva kluky. A to papírování! Toho je opravdu hodně. Takže kázání píšu většinou v sobotu v noci, spát chodívám v pět ráno. Vlastně veškerá farářská příprava je spíš po nocích.

Jste rád, že jste se rozhodli sem jít?

Nelitujete něčeho?

Určitě ne! Myslím si, že jsem tam, kde jsem měl být. Když sem nikdo jiný nechtěl, tak já ano! A vidím, že to je dobré, naděje je ve vzduchu. Přišli lidé, kteří sem dlouho nechodili, jsou tu nové tváře. Hlavní je vybudovat jádro, které bude brát sbor za svůj a bude mu na něm záležet. Věřím, že za 15 let tady bude silný sbor a všichni se sem pohnou.

připravila Jana Plíšková

Co bylo pro vás nejdůležitější při výběru prvního sboru?

Během vikariátu mne oslovili ze sboru, kde jsme jako rodina byli už několik let členy. Hledali druhého faráře na poloviční úvazek.

Já jsem tenkrát o práci na poloviční úvazek stála, stěhovat se nám nechtělo, od kostela bydlíme 250 metrů. Sbor jsem měla, vlastně pořád mám ráda, práce se mi líbí. Během vikariátu mne oslovili i z jiných sborů, zvažovali jsme to, zkoumali na mapě, kde je třeba Pržno, ale vzhledem k věku dětí a manžellově práci nám vybrané řešení přišlo nejlepší. A nelitujeme. **Lenka Ridzoňová**

Budou mi mladší kolegové věřit? Za našich dob určovala místo pro nástup začínajícího kazatele (tehdy vikáře, vikariát ještě neexistoval) synodní rada. Asi se v některých případech vedly rozhovory, co by bylo, či nebylo vhodné či možné, ale v mém případě se mě nikdo na nic neptal. Byl jsem na vojně a manželka za mnou jednou přijela se vzkazem: nastupujeme do Vilémova, je to tam potřeba, a protože sbor je malý, budeš se navíc starat o středisko v Chotěboři. A hotovo. Tedy odpověď? Nejdůležitější byla potřeba církve. Na krásných devět let na svém prvním sboru nikdy nezapomenu. **Ondřej Titěra**

Coby vikářka (absolventka Komenského evangelické bohoslovecké fakulty) jsem si vyloženě vybírat nemohla. V osmdesátých letech podléhalo schválení kandidatury na určitý sbor tzv. státnímu souhlasu. Umísťování vikářů na sbory měla na starosti synodní rada. V roce 1986, když jsem bohosloveckou fakultu končila, o mě požádali ze sboru v Telecím. Hlavní zásluhu na tom, že jsem dostala toto pozvání, měl kolega Pavel Jun, který působil v Borové a v uprázdněném teleckém sboru občas kázal a o mně se jim zmínil. Chtěl

totiž s mým mužem Tomášem založit kapelu (Jericho, která funguje dodnes). Důležitá pro naše rozhodnutí byla právě ta přátelská vazba. V Telecím jsme prožili pěkných jednadvacet let.

Anna Lavická

Moje odpověď je snadná: na první sbor jsem mířil v době státních souhlasů. Měl jsem pochopitelně nějaké přání – zrozen na Vysočině, manželka z Brna. Osobní ohledy i znalost prostředí podporovaly představy, kam by se chtělo. Nakonec to nebylo rozhodující, roli nehrála ani nějaká přání má či blízkých. Rozhodující roli hrál „odhad“ ústředí: „myslíš, že ti tam dá tajemník souhlas?“ A bylo po přáních! Takže jsme skončili někde jinde, než jsme chtěli. Když jsme tam po letech končili a šli jinam, konstatovali jsme, že nám tam bylo moc dobře. Navzdory tomu, že přání byla jiná.

Joel Ruml

Doufám, že vocatio/povolání od Pána Boha, jestli jsem tomu dobře porozuměl. Cestou ze státnic na mě při vybírání schránky vypadl dopis, psaný už trochu roztřesenou rukou, ale s milým obsahem a pozváním. Věděl jsem, že je to předčasné, vlastně jsem nenastoupil ani na vikariát, ve kterém radí vyčkat do nového roku, ale už se nedalo tvářit, že se to nestalo; a navíc mi připadalo, že to snad není náhoda. Nebyla. Přes všechny peripetie, zákruty, obtíže to bylo krásné a ještě je, i když už ne na dlouho. Méně vzletně – že o mě stáli, že to byl kraj, k němuž mám blízko, ale hlavně, že byli první.

Ondřej Ruml

JPI, ilustrační obrázek Benfoto

NÁSTĚNKA

SYNODNÍ RADA

Z titulů projednaných na zasedáních synodní rady 26. 3. a 2. 4. 2019 vybíráme:

Sbory a pracovníci

Synodní rada vzala na vědomí zprávu o průběhu a hodnocení zkoušky Martiny Čapkové a Jakuba Kašpara a uděluje oběma osvědčení o způsobilosti k ordinované službě výpomocného kazatele; poskytla kazatelce Romaně Čunderlíkové neplacené volno do čtyř let věku dítěte; potvrdila volbu Jany Gruberové za farářku v Dambořicích na plný pracovní úvazek.

Fakulta a bohoslovci, vikariát

Synodní rada vzala na vědomí zprávu studenta Benjamina Rolla, který vykonal třítydenní bohosloveckou praxi ve sboru v Rovečném u faráře Ondřeje Rumla; pověřila Marka Macáka funkcí církevního psychologa; schválila návrh komise pro vikariát 2019/2020 na rozmístění vikářů k mentorům: Eliška Havelková (Praha-Salvátor, T. Trusina), Michal Chalupski (Proseč u Skutče, L. Klíma), Jordan Tomeš (Poděbrady, M. Fér).

Správa církve

Synodní rada schválila aktualizovanou organizační strukturu ústřední církevní kanceláře, která tvoří přílohu Organizačního řádu ÚCK.

Hospodářské věci

Synodní rada jmenovala jako členy

Poradního odboru ekonomického tyto osoby: Petr Štulc, Petr Knapp, Pavel Řežábek, Štěpán Nadrchal, Radovan Jirka, za SR Eva Zadražilová, Vladimír Zikmund.

Jeronýmová jednota

SR souhlasí s poskytnutím půjčky na profinancování projektu sboru v Opatovicích ve výši 698119 Kč. Na základě usnesení je možné čerpat volné finanční prostředky, umístěné ve fondech pro poskytování krátkodobých finančních půjček farním sborům, které obdrží investiční dotace z fondů Evropské unie nebo obdobných.

Ekumenické vztahy

Po návštěvě delegace Evangelické církve Berlín-Brandenburg-slezská Horní Lužice (EKBO) poslal biskup Dröge děkovný dopis, ve kterém vyjadřuje záměr pokračovat v rozhovorech o aktuálních tématech na úrovni vedení církví. Obzvláště pozitivně hodnotili hosté setkání v obou sborech (Praha-Kobylisy a Praha-Strašnice) a nabízejí intenzivnější spolupráci v agendě ochrany životního prostředí anebo sborových partnerství.

Řídící výbor Ekumenické rady církví vyslechl zprávu o činnosti generálního tajemníka ERC a zprávy z členských církví, informace o duchovní službě v nemocnicích, byl informován o aktuálním stavu v kauze čínských křesťanů, diskutoval o činnosti sekretariátu ERC, o vývoji situace kolem církevních restitucí, o připravovaném ▶

vyjádření k problematice antisemitismu a vyslechl zprávu o společném jednání Ekumenické rady církví a České biskupské konference. Ač setkání proběhlo v otevřeném duchu, zdá se, že církve jsou nyní rozdělovány novými tématy.

Synodní rada ukončila členství Martiny Izquierdo a Jana Růžičky v komisi pro lidská práva. Členy této komise jmenovala Mikuláše Vymětala, Jiřího Hofmana a za SR (místo Daniela Ženatého) Pavla Pokorného.

Evangelická akademie

Synodní rada jmenovala Marii Pokornou členkou Rady školské právnické osoby Bratrské školy.

SR prodloužila jmenování Ruth Konvalinkové ředitelkou Filipy – školy příběhem na celé šestileté funkční období, tj. do 31. srpna 2024; podporuje změnu určení čerpání dotace z přiděleného DaRPu na uhrazení nájemného oproti původně schváleným prostředkům na rekonstrukci prostor.

Další jednání

Synodní rada se dále věnovala zprávám z jednání seniorátních výborů, personálním, provozním a organizačním otázkám a přípravou 1. zasedání 35. synodu ČCE.

DaZ

ÚMRTÍ

Dne 27. března zemřela ve věku 96 let **Magdalena Horká**, učitelka hudby, varhannice a sbormistryně, vdova po faráři Janu Horkém. Společně se podíleli na vzniku posledního Evangelického zpěvníku a péčí o církevní hudbu a zpěv obohatili celou cír-

kev. Po revoluci založili Konzervatoř Evangelické akademie, jež se i po přestěhování z Kroměříže do Olomouce již tři desetiletí dobře rozvíjí. Nejvíce času prožila M. Horká po boku svého manžela ve sborech v Proseči a Kroměříži, ve stáří žila s rodinou syna ve Vikýřovicích.

DaZ

SLOVO TEOLOGA

K evropským volbám

Blížící se volby do evropského parlamentu jsou důležitější, než by se to dalo usoudit z jejich dosud celkem malé publicity. Nebojte se, nebudu doporučovat konkrétní strany nebo dokonce kandidáty. Rád bych jen reagoval na některé představy, které se mezi křesťany objevují. Podle nich Evropská unie křesťanům nepřeje, protože v návrhu její Ústavní smlouvy, která má nahradit Lisabonskou dohodu, není nic o křesťanských kořenech evropské civilizace.

Není to proto, že by v EU nebyli křesťané a nebyly tu živé křesťanské tradice. Ostatně křesťanství demokracie patří v evropském parlamentu k nejsilnějším sekcím a z dosavadních 28 nejvyšších představitelů členských států

se naprostá většina hlásí k některé církvi. Náš prezident je jedna z mála výjimek. Důvod je pro nás především teologický. V minulosti udělali křesťané pro humanitu a vzdělanost mnoho, ale účinek toho všeho byl od počátku oslaben. Oslabilo

jej to, že v době velkého vnějšího rozvoje církve, což bylo u nás v době Karla IV., nebýt křesťanem nebylo možné; kromě židů, ale ti za svou odlišnost trpěli diskriminací a opakujícími se vražednými pogromy. Křesťanská civilizace byla v tomto ohledu nekřesťanská. Mají-li nás lidé brát vážně, nesmíme se opírat o to, že křesťanství je předepsaná kultura. To bychom je jen odradili.

Vliv křesťanů tak v Evropské unii je a bude založen jen na vnitřní síle našeho svědectví, na moci Ducha svatého. Evangelium se může šířit schengenským prostorem nejen bez hraničních kontrol, ale i bez ideologického omezování. To je jedinečná šance, kterou nám nabízí historicky jedinečná Evropská unie. A z této pozice můžeme najít spojence, kteří v sekulární společnosti šíří milosrdenství a smíření, aniž by se hlásili k církvi, protože je v minulosti zklamala. Můžeme se od nich učit a současně jsme jim jako všem spoluobčanům v EU dlužni evangelium o Ježíšově vzkříšení a království Božím. Jen tak se jako menšina staneme solí a světlem svým evropským spoluobčanům a nepřímo i ostatním.

A tak evangelíci – jděte volit!

Petr Pokorný

CÍRKEVNÍ HUDBA

Varhanní kurzy v létě 2019

V letošním roce nabízíme kurzy pro mládež a střední generaci, které se budou konat ve středisku Sola gratia v Bystřici pod Hostýnem a jsou určeny varhaníkům a doprovazečům bohoslužebného zpěvu ze sborů naší církve. Srdečně zveme jak začínající, tak pokročilejší amatérské varhaníky různých věkových skupin (hráče na klavír / klávesy, žáky ZUŠ, samouky), kteří se této službě

věnují a potřebují získat nové podněty a zkušenosti pro praxi.

Termíny kurzů:

5. – 8. 8. 2019 kurz pro mládež

8. – 11. 8. 2019 kurz pro střední generaci

Cena kurzu, včetně ubytování a kompletní stravy v Sola gratia, je 2100 Kč. Zájemci se mohou přihlásit e-mailem na moravetz@e-cirkev.cz do 30. 6. Je třeba uvést jméno, příjmení, věk, termín kurzu, adresu, sbor ČCE, telefon a případné požadavky ke stravě. Po přihlášení každý uchazeč obdrží materiály a pokyny k samostatné přípravě.

Na muzicírování a na příjemné společenství se těší lektoři kurzů

Ester Moravetzová a Ladislav Moravetz,
celocírkvní kantor

REKREAČNÍ STŘEDISKO CHOTĚBOŘ

Rodinné rekreace v Chotěboři 2019

Kuratorium Evangelického střediska Chotěboř připravilo na letošní prázdniny následující termíny pobytů: ▶

Termíny běhů	Vedení běhu	Zaměření
1/ 29. 6.–6. 7.	M. Zemánková	víra a světlo
2/ 6. 7.–20. 7.	J. Hála, O. Pellar	hudební
3/ 20. 7.–27. 7.	A. Hatajová	rodinná rekreace
4/ 27. 7.–3. 8.	L. Červenka	rodinná rekreace
5/ 3. 8.–10. 8.	O. Zikmund	běh je obsazen
6/ 10. 8.–17. 8.	O. Pellar	divadelní workshop
7/ 17. 8.–25. 8.	T. Matějovský	běh je obsazen

Je možné se přihlásit i na dva i více běhů za sebou. Více informací získáte ve sborech a na naší internetové stránce.

Přihlášky potvrzené sborem zasílejte na adresu: Ing. Petr Černý, Jateční 712, 280 02 Kolín IV. Zájemci, kteří byli v Chotěboři již v minulých letech, se mohou hlásit přes webové stránky <http://es-chotebor.evangnet.cz> **Petr Černý**

CHOTĚBOŘ KONCEM LÉTA

Pozvánka na podzimní pobyt pro seniory v Chotěboři

Zveme vás na podzimní pobyt pro seniory v Evangelickém středisku v Chotěboři, který pořádá Chrudimský seniorát.

Termín: 31. srpna až 7. září 2019

Cena pobytu: 3000 Kč

Uzávěrka přihlášek: 15. 7. 2019

Přihlášky přijímá a informace předá:

Hana Capoušková, hana.cap@seznam.cz,
tel.: 777877080, 602468436

Neváhejte se přihlásit a přijedte strávit týden k obohacení duše i těla.

OZVUČENÍ KOSTELŮ

Pro lepší poslech v kostele

Kostel ČCE v Jindřichově Hradci má nové ozvučení, které pomáhá při bohoslužbách nejen šetřit hlasivky kazatelů, ale přináší také nesrovnatelně vyšší srozumitelnost mluveného slova zejména starším lidem. Součástí nového ozvučení je také zvukový přenos bohoslužeb do sborové místnosti v zadní části kostela a venkovní reproduktor pro maminky s dětmi. A důležitá je i estetická stránka – díky moderní technologii již není potřeba velkého množství reproduktorů, celá plocha kostela je pokryta rovnoměrným zvukem ze dvou úzkých reprosloupků, které mají šířku pouze 8 cm! Tímto systémem byl nedávno ozvučen také kostel ČCE v Miroslavi u Znojma.

Instalaci celého systému provedla firma OZVUK, která se specializuje na ozvučení kostelů a akusticky náročných prostorů, jako jsou auly, historické sály hradů a zámků nebo výstavní pavilony. Firma dodává i přenosné ozvučení venkovního prostoru, navíc s nadstandartní pětiletou zárukou.

O problematice ozvučení kostelů hovoří Petr Šoltys, mistr zvuku z firmy OZVUK:

Jaký vliv má nedostatečné ozvučení vliv na srozumitelnost?

Starší lidé se často domnívají, že nerozumějí kvůli slábnoucímu sluchu. To může

být do určité míry pravda, ale špatná srozumitelnost v kostele bývá dána hlavně nedostatečným nebo zcela chybějícím ozvučením, což má jednoznačně negativní vliv na prožívání bohoslužeb.

Je možné udělat dobré ozvučení svépomocí?

Mnohdy vidíme, jak jsou v kostelích instalovány různé reprobedny od gramofonů nebo z hudebních e-shopů, které naopak srozumitelnost velmi zhoršují – vzniká totiž nepříjemný jev tzv. zvukové „koule“ – zvuk je hlasitý někdy až nepříjemně, avšak zcela postrádá srozumitelnost.

Nejllepší je tedy obrátit se na specializovanou firmu, která má dlouholeté zkušenosti s instalací a nastavením techniky v akusticky náročném prostředí.

A jaké jsou hlavní výhody takového ozvučení oproti běžným komerčním výrobkům?

Důraz je kladen zejména na maximální srozumitelnost mluveného slova a zpěvu při zachování co nejvěrnější reprodukce, aby hlas nebyl ani zkreslený ani jinak nepříjemný na poslech nebo aby nedocházelo například ke zpětné vazbě, která

se projevuje nepříjemným pískáním a houkáním. Další důležitý faktor je eliminace nežádoucích odrazů zvuku od podlahy či stropu, které taky vedou k horší srozumitelnosti. Proto mají tyto reproduktory užší vyzařovací úhel ve vertikální rovině. Můžeme si to představit jako lampu, která svítí jenom tam, kam potřebujeme a kam ji namíříme. Důležitá je i odolnost – všechny komponenty jsou testovány pro náročný provoz v podmínkách kostelního klimatického prostředí, zejména s ohledem na vyšší vlhkost vzduchu. A důležitá je i finanční dostupnost – pokud by takové zařízení bylo příliš drahé, ztrácelo by smysl, protože by si je nikdo nekoupil.

Mají lidé možnost toto ozvučení někde vidět v provozu?

Nejenom vidět, ale hlavně slyšet. Každý kostel je přece jen trochu jiný, nabízíme tedy možnost vyzkoušet naši techniku přímo v tom kostele, pro který má být zařízení určeno. Členové sboru, a to i ti hůře slyšící, tak mohou sami posoudit, jak moc může být naše ozvučení přínosné. Bližší informace mohou zájemci nalézt na internetových stránkách www.ozvuk.net nebo na telefonním čísle 608 433 983.

DaZ

OZNÁMENÍ

Nabídka bydlení v Domažlicích

Farní sbor ČCE v Domažlicích nabízí ve sborovém domě k pronájmu byt (2+1) se zahradou. Pro členy ČCE nabízíme bydlení za výhodných podmínek, v případě výpomoci při údržbě, úklidu sborového domu a zahrady je možná sleva na nájmu. Přivítáme účast na sborovém životě. Byt je volný ihned. Kontakt: Pavel Voldán, kurátor, tel. 605 294 736.

MOJE CÍRKEV

*Ekumenická poutí jižní
Morávou 6. dubna 2019
Po stopách spolužití
a společného potýkání
z Nosíslavi do Hustopečí
foto: Benjamin Skála*

Pojďme spolu

Ekumenická pouť jižní Moravou

Je brzké sobotní ráno 6. dubna. Dnes se žádné víkendové dospívání nekoná, jsem připravena na cestu. Mírím totiž do Nosislavi u Brna, odkud dnes vyjdou spolu se mnou asi tři desítky křesťanů na ekumenickou pouť, pojmenovanou příznačně Pojďme spolu. Pouť Nosislav-Hustopeče.

Kráčíme krajem, jímž se několikrát dějiny prohnaly velmi prudce a zanechaly za sebou jizvy, které jsou znát dodnes. Kráčím krajinou, která je mým domovem, ale přesto o jejích osudech mnohdy nevím. Cítím to jako svůj dluh, stejně jako odpovědnost za to, aby se to už nikdy neo-

me prvně v životě, čekáme na sebe, abychom se jeden druhému neztratili, s pocitem upřímného přijetí vstupujeme do každého z kostelů, ať už je té, či oné církve. Všechny nás totiž spojují tři mocné síly: společná cesta ležící před námi, láska k tomuto kraji a především láska k Bohu. Jdeme všichni vedle sebe, jdeme spolu.

Do cíle, evangelického kostela v Hustopečích, přicházíme až se západem slunce. Znaveni, ale radostní. Podařilo se nám totiž zdolat nejen vzdálenost z Nosislavi do Hustopečí, ale hlavně vzdálenost mezi sebou. Z této pouti si tak kromě

pakovalo. Tento kout jižní Moravy byl totiž odnepaměti prostor, kde se mísily nejen národnosti, ale i náboženská vyznání. Evangelíci, katolíci, novokřtělci, Češi, Němci. Kráčíme po stopách příběhů spolužití a potýkání, vždy ale sousedství.

Tato pouť, to znamená 23 kilometrů sdílení i mlčení, vzpomínání a hojení. Jdeme skutečně všichni pohromadě: katolíci i evangelíci, laici i kněží, mladí i staří. Najednou jsou všechny tyhle přihrádky jedno: přesněji řečeno, jedno jsme my. Jsme jednodílná skupina poutníků, kteří se aspoň na jeden půlden stávají téměř rodinou: mluvíme spolu jako staří známí, ač se často vidí-

neobyčejné duchovní zkušenosti odnáším i na ději, že ekumena nemusí být vždy neprostupná houština anebo strojená politika. Tuto cestu jsme ovšem nevykonali jen pro sebe nebo jen jeden pro druhého. Vykonali jsme ji společně pro našeho Pána. Cíl totiž neznamenal pouze oprášit stezky našich předků, ale také najít cestu uvnitř sebe sama. K sobě i k Bohu. Vryla se mi slova emeritního papeže Benedikta XVI., která na této pouti připomněl Mons. Jan Peňáz z Matice velehradské: pouť je modlitba nohama. S vděkem a hrdoostí jsem tvořila jednu ze součástí touhy modlit se společně.

Adéla Rozbořilová

Jak bylo v Americe

Společná naděje v globálním světě

Milý příteli,
ptal ses mě, jak jsem se měl v Americe. Dobře jsem se měl, a věděl jsem už předem, že to dobré bude. Američané z Presbyteriální církve totiž o přátelství s námi velmi stojí. Byli jsme na konferenci pěti českých sborů, které mají partnerství se sbory americkými, byli tu také lidé z Diakonie i z naší teologické fakulty. Po konferenci jsme my z olomouckého sboru strá-

vili pár dní právě v našem partnerském sboru v Athens. Američané organizují toto vše velmi dobře a obětavě. Vždycky mě překvapovalo: oni, kteří by mohli jet na dovolenou kamkoliv na zeměkouli, dají přednost tomu, že stráví nějaký čas v Česku, přátelství pro ně znamená větší hodnotu než poznávání exotických míst nebo odpočinek u moře.

Letěl jsem s tureckými aeroliniemi a všude bylo jejich heslo „Rozšiřte svůj svět“. Když letíš do USA, rozšíří se ti tvůj svět hned na několik způsobů. Američané myslí globálně – jsou-li aktivní v církvi, znamená to pro většinu z nich, že mají nějakou zkušenost s pomocí v Africe nebo třeba v Indii. Často tam ostatně mají i své další

partnerské sbory. Vidění světa se ale v Americe rozšíří i jinak. Pobývali jsme v Georgii, v jednom z jižanských států, a zde má více než polovina obyvatelstva kořeny afro-americké. Černochoy bys našel všude, třeba hned ve vedlejším baptistickém kostele. Američtí křesťané hodně mluví o rasové a kulturní integraci, je to jejich silné téma. Jak se však jejich společnost s xenofobií vyrovnává skutečně, nedovedu posoudit.

Vůbec se dá těžko poznat, v jaké jsou situaci. Jsou takoví stále optimističtí, ale jaká je skutečnost? Téma naší konference bylo nazváno „Spo-

lečné naděje“ a oni umí o naději mluvit s velkým nadšením. Ty tušíš a částečně poznáváš, že ani u nich není církev v dobré kondici, ale oni budou místo pochybností mluvit o tom, co se jim daří a jaké mají další plány.

A proč tedy vůbec stojí o kontakty s českými evangelíky – s českými!? S námi, skeptiky z malé země a malé církve, kteří řeší většinou jen své vlastní problémy? Posloucháš je a říkáš si, že to snad ani nemůžou myslet vážně. Obdivuji nás, že jsme vydrželi nacistickou a komunistickou okupaci, a budou se tě na to opakovaně ptát,

i když ty si jako potomek hrdinů nepřipadáš. Říkají, že se z pobytů v Česku vracejí domů proměnění. Proměnění – po setkání s námi? Co to vlastně znamená?

Být s Američany je jako být se starším a zkušenějším bratrem. Někdo to může snášet dokonce špatně, starší bratr se přece leckomu jeví jako povýšenecký, mentorující, málo citlivý. Já si však myslím, že tohle sourozenectví české dušičce

a malé české církvičce rozhodně prospívá.

A s tím souvisí, promiň, rada na závěr. Uč se jazyky. Dlouhodobě a vytrvale. Oni se česky učít nebudou, dokonce se obtížně učí i to, že jim ten druhý dobře nerozumí. Když se pak odvážíš mluvit anglicky, tak se nestyď a překonávej únavu. A až si najdeš mezi Američany osobní přátele, vždy se nějak domluvíte a budeš z toho mít radost.

Zdravím tě, milý Český bratře. **Aleš Wrana**

V IZRAELI

Češi na poušti

Celoživotní vzdělávání kazatelů trochu jinak

Praktický a popisný pohled na věc: Jedenáct osob – osm farářů, dvě farářky a jeden kurátor odletělo 15. března putovat Negevskou pouští. Začali v Eilat, skončili v Mizpe Ramon. Všichni přežili, zpáteční letadlo se nezřítilo. Vrátili se 25. března pozdě v noci. Vlajku ČCE v poušti

„Proč vlastně do té pouště jedete?“

Tak se ptala jedna členka sboru. To stojí také za úvahu. Protože přišla nabídka z ÚCK, že je možné v rámci celoživotního vzdělávání putovat pouští. Vyzkoušet své meze, trochu mlčet, meditovat. Těžko mluvit za ostatní. U koho šlo víc o zvědavost,

Horní řada zleva: Jan Růžička (vedoucí výpravy), Jonatan Hudec, Debora Hurtová, Martin Fér, Jiří Weinfurter. Dolní řada zleva: Miroslav Pfann, Magdaléna Trgalová, Michal Vogl, Josef Bartošek, Marek Lukášek, Jan Lavický.

nezapíchli, amonity nechali na svém místě, jen pár kamenů se některým zatoulalo do batůžku na zpáteční cestu.

kdo bral záležitost více sportovně, kdo očekával duchovní přesah, kdo chtěl překonat své vlastní hranice. Ledacos bylo ve hře a v různých poměrech. ►

Co se podařilo, co se nepodařilo?

Nepodařilo se mlčet, ač to bylo v plánu. Jednak proto, že jsme strašně ukecaní a máme to normálně i v popisu práce, ale hlavně proto, že k tomu, abyste se dokázali ztišit, potřebujete více vnitřního klidu a vnitřní klid nezískáte v situaci, kdy se trochu bojíte, zda se nezřítíte ze skály, kdy si kladete otázku,

jestli vám nedojde voda, zda vám vystačí jídlo, co udělá puchýř, který si razí cestu chodidlem, případně jestli z nory na poušti něco nevyleze, když to tam evidentně bydlí. Až budete chtít mlčet, doporučuji samotu, klid kláštera či klid uprostřed pouště. Nikoli dvacetikilometrové denní přesuny s plnou polní.

Cestou

Podařilo se zvládnout cestu, byť třeba právě já jsem musel některé výškově náročnější pasáže minout, díky čemuž jsem si užil dostatek meditace o samotě i docela silný strach, zda se opět se skupinou shledám. Ukázalo se, že se všichni výborně připravili a měli přesně to, co potřebovali, aby pro ně cesta byla zvladatelná. Vyladěné zásoby jídla podle osobních preferencí. Vhodné nádoby na vodu, vařiče, obuv, oblečení, spacáky, hůlky, stany či bivaky a plachty. V tom nikdo nezklamal, ba naopak. Co měl kdo navíc, sdílel. Když potřeboval někdo pomoc, dočkal se. Zatímco před odletem byla skupina viditelně nesourodá, během dvou, tří dnů jsme už byli dobrá parta. Podařilo se rozjímat nad připravenými texty, poutními žalmy a nad oddíly evangelia s nejpodstatnějšími texty z úvodu i nad

tematikou Velikonoc. Podařilo se slavit pravidelně večeri Páně, mít k ní nejen chléb, ale i drobnou zásobu vína, což znamenalo vždy pro někoho zátěž navíc. Zvýšili jsme svou fyzickou kondici a shodili nějaké to kilo, což se lidem, kteří tráví dost času před monitorem počítače, může velmi hodit. Během devíti dnů ušlých 160–180 km se přece musí někde projevit. Získali jsme docela nové pohledy na mnohé biblické texty. Osobně mám naprosto nové vnímání všech míst, kde se mluví v Bibli o horách, pahorcích, poušti, přívalech vod. Také rčení „lišky mají doupata“ ke mně mluví plastičtěji. Všichni jsme si odzkoušeli, jak důležité je spoolehnot se na Boží pomoc.

Srovnání

A myslím, že jsme si všichni ověřili, jak úsporně lze žít a v jakém přepychu žijeme zde doma. Jestli je něco, co může člověk získat pobytem v divočině, pak je to vděčnost za luxus, který máme a kterého si často ani nevážíme. Přitom si to může vyzkoušet i ten, kdo se nemůže vypravit zrovna do Negevské pouště. Stačí si stanovit limit čtyři litry vody na den a na deset dní si připravit maximálně pět kilogramů potravin. Najednou zjistíte, že v tomto množství vody si můžete uvařit, vyčistit zuby, umýt ešus i hrníček, udělat základní hygienu a zbyde vám i dost na pití. Podle uvážení můžete ešus umýt jen zhruba v půl deci. Jde to. A chcete-li šetřit ještě víc, můžete vodu se zbytky vyplachované kaše vypít. Malé dávky jídla prospějí našim kyprým postavám, uklidní se i žaludek a střeva. Vše co potřebujete, se musí vejít do batohu maximálně o 60 či 70 litrech. Přitom jsme nebyli ochuzeni ani o technické vymoženosti. Mobilní telefony spolu se skvělou aplikací mapy.cz posloužily velmi dobře, zejména jako mapové podklady, informace o autobusových spojích, které jsme také potřebovali, a jako pojítka pro případ nejvyšší potřeby. Sluníčko dodalo potřebnou energii. Občas jsme narazili v placeném tábořišti i na nějakou tu zásuvku. Bible buď v mobilu, ve čtečce, či v malém vydání.

Nezapomenutelný byl kontrast toho, co jsme prožívali na poušti, s tím, co čekalo jistě na leckoho

po návratu. Dnes už jsem zase zcela ponořen v realitě všedního dne, ale musím říct, že když deset

dnů řešíte jen věci, týkající se přežití, jen to, co je opravdu důležité, těžko pak hodnotit stejným metrem obsah mailové schránky, který hlásal, že je třeba odeslat potvrzené čtvreční metry farní střechy, ze kterých se spočítá cena za stočné, či

požadavek zaslání mzdových listů pracovníka v Luhačovicích ke kontrole. Opravdu řešíme něco podstatného, nebo se cosi podstatným stalo na-prosto nezasloužené, ale žere nám to čas, a tím i život?

Výsledek

Nevím jak ostatní, ale já mám chuť se do pouště vrátit. Rozumím trochu lépe uvažování poustevníka či spíš poutníka. A jestli se nevrátit do pouště izraelské, pak mám velkou chuť vyrazit někam na delší výlet třeba po české kotlině. Vzít rodinu, lidi ze sboru, známé a připomenout si, jak málo stačí k životu, jak důležité je při svých cestách vnímat Boží pomoc. Jít zase s batohem na zádech, kde bude všechno potřebné. Zbytek se dá zažít cestou a spolu s druhými. Při tomto ohlédnutí zpět si říkám, že to nebyl vůbec špatný nápad takové putování udělat.

Michal Vogl

foto autor a Debora Hurtová

Z CÍRKEVNÍCH ŠKOL

Žeň je veliká, dělníků málo (Mt 9,37)

Evangelická akademie Praha pohledem absolventů VOŠ

Jaké šance má církevní vyšší odborná škola, když je docela snadné dostat se na univerzitu? Jak se studenti EA uplatnili v praxi a nakolik je připravilo vyšší odborné studium? S cílem zvážit další směřování školy jsme obnovili kontakty s absolventy VOŠ a požádali je o zpětné zhodnocení studia.

Co o studiu na vyšší odborné škole řekli její absolventi

„Podle našich zkušeností se stážisty jsou absolventi Evangelické akademie nejlépe připraveni do praxe,“ píše Šárka Slavíková, absolventka EA. Profesně se věnuje onkologicky nemocným a jejich rodinám a za svoji práci byla nominována na „ženu regionu“ ve Středočeském kraji.

Zdeněk Chalupa je sociální pracovník v intervenčním centru pro osoby ohrožené domácím násilím. V organizaci Pro dialog doprovází děti zasažené rozvodem. „Musím říct, že jsem svého rozhodnutí studovat Evangelickou akademii nikdy nelitoval. Stále čerpám ze zkušeností, které jsem tam získal.“

Míša Nosková, psychoterapeutka na sociální klinice a terapeutka v Psychiatrické léčebně Bohnice, vzkazuje: „To důležité, co jsem se naučila o sociální práci, jsem se naučila na EA. Vyšší odborné vzdělání pro mne byl zásadní krok na cestě mezi střední a vysokou školou.“

Irena Opočenská, manažerka chráněného bydlení v mladoboleslavském Fokusu, vidí jako ►

hlavní přínos VOŠ „propracovaný systém praxí, nácvik komunikace s klientem a práci s předsudky“.

Absolvent Aleš Strnad, spoluautor knihy *Bezdomovectví*, je vedoucí terénní služby v organizaci Naděje. „Studium VOŠ EA mohu všem, kteří přemýšlí nad působením v sociální oblasti, jenom doporučit“.

Jindřich Fencel zastává pozici vedoucího sociální služby na Chebsku. „Škola mě přímo nadchla pro

poznání dokážou ve svém zaměstnání zúročit a sociální práci kvalitně „dělat“.

Otázka, zda v dnešní době studovat VOŠ, nebo VŠ, je stále ve hře. Následující doporučení vycházejí z pozorování a rozhovorů s absolventy a jsou k diskusi. Člověk analytického a studijního založení, který preferuje obecný teoretický rozhled, zvažuje vědeckou kariéru a touží po promoci v Karolinu, nesmí vysokou školu minout. Ten, kdo vítá teorii

sociální práci. Na VOŠ máte se svými učiteli kontakt a můžete se na ně kdykoli obrátit. Nestane se z vás pouhé pořadové číslo, nezapadnete v mlze.“

Důležité je nadšení a talent

Sebrané reference motivovaly Evangelickou akademii k další práci, posílily a potěšily. Slova absolventů korespondují i s tím, že se EA VOŠ podařilo získat řádné členství v Asociaci vzdělavatelů v sociální práci, což není samozřejmost ani pro školu vysokou.

Sociální práce jako odborně náročná disciplína vyžaduje nadšení a talent. Zdá se, že na Evangelické akademii se daří tato obdarování probouzet hlavně v uchazečích, kteří již působí v praxi, jsou sociálně a organizačně zdatní a rádi by se posílili kompetenčně a finančně. Proto se škola zaměřuje na pracující studenty různého věku, kteří „žeň“

více provázanou s praxí, konkrétní schopnosti, intenzivnější komunikaci s pedagogy a méně formální prostředí, bude patrně spokojenější na vyšší odborné škole.

Dovolte mi osobní poznámku. Zvažuji totiž, jak se pod tento článek podepsat. Jsem absolventka VOŠ, současně zde působím jako vyučující a uvědomuji si, že tento článek je na informačně agitačním pomezí. Evangelickou akademii považuju za vzácnou instituci a nedám na ni dopustit. Po léta jsem ráda připravovala i budoucí magistry sociální práce na vysoké škole. Z obou škol vzešli vynikající pomáhající. Mnozí se ale během studia trápili a do profese je nenalákal ani červený diplom. Možná je to tím, že si zvolili nevhodnou školu. Ve chvíli, kdy diplom z VOŠ i VŠ opravňuje sociální pracovníky ke stejné kvalifikaci podle zákona, se vyplatí typ studia dobře zvážit.

Tereza Círmannová

Po stopách prvního doloženého monumentálního chrámu

Archeologický výzkum v Izraeli

Na přelomu března a dubna vyrazila skupina vyučujících i studentů z Evangelické teologické fakulty Univerzity Karlovy (ETF UK) do Izraele na čtrnáctidenní archeologickou expedici. Tým složený z lidí z České republiky, Itálie, Velké Británie a Slovenska se účastnil prvního ročníku obnoveného výzkumu v lokalitě Tel Moca, vzdálené šest kilometrů západně od Jeruzaléma. Licenci na výzkum od Izraelského památkového úřadu získala Šua Kissilevitz spolu s prof. Odedem Lipshitsem, vedoucím Institutu archeologie telavivské univerzity. Přípravy výjezdu se započaly již loni a součástí byl i přípravný blokový seminář, konaný na ETF UK krátce před výjezdem.

Pod dálničním mostem

Místo Tel Moca se nachází pod novým dálničním mostem, jenž vede dopravu do Jeruzaléma vysoko nad údolím Sóreka. Dříve se zde po staré dálnici sjíždělo až k samotnému ústí tohoto údolí do místa, které ti, co navštěvují Izrael, znají jako „zatačku smrti“. Díky přípravám, souvisejícím s budováním mostu, byla lokalita více prozkoumána již v devadesátých letech minulého století. Tehdy se zjistilo, že šlo o místo víceméně nepřetržitě osídlené od mladší doby kamenné až po současnost. Archeologové se vrátili do údolí Sóreka znovu v letech 2002–2003. Tehdy získali další informace zvláště ohledně osídlení v 7. a 6. století př. n. l.

Vedoucí výzkumu z počátku 21. století Greenhut a De Groot označili Tel Mocu za královskou obilnici, kde byla úroda ze širokého okolí zpracovávána a posílána dále, zvláště do hlavního města Jeruzaléma. Již tehdy zazněla také domněnka, že by místo mohlo skrývat objekty související s kultem – jednalo se o jinde

dobře doložené propojení důležitých správních center s náboženským životem, soustředěným kolem svatyně.

Objev někdejšího chrámu

Uvedené tušení bylo potvrzeno v letech 2012–2013, kdy Šua Kissilevitz a její tým z Izraelského památkového úřadu zkoumaly administrativní

Tel Moca Expedition Project 2019, skupinové foto

budovu a východně od ní položené nádvoří. Na něm byly v dřívějším období osídlení objeveny oltář, řada kultických předmětů i jáma, kam byly po rituálním obřadu tyto předměty ukládány. Na místě administrativní budovy stál v téže fázi osídlení chrám z konce 10. a první poloviny 9. století př. n. l., jak bylo dovozeno z analýzy keramiky. Přestože došlo k odkrytí pouze ►

jeho východnější části, směřující k nádvoří, a zbývající část zkoumána nebyla, nalezené architektonické a kultické prvky chrám jednoznačně potvrzují.

Jedná se o do zdi zakomponovanou kamennou lavici, kam byly pokládány předměty související s chrámovou bohoslužbou, a dále pak o pět macev, tedy kamenů souvisejících rovněž s kultem (takto je označen například kámen, který Jákob postavil jako posvátný sloup, popř. oltář po snu v Bételu, jak se píše v knize Genesis 28,18). Ihned po výzkumu v roce 2013 bylo místo zakonzervováno, jednotlivé části vyplněny pískem a započalo se s výstavbou mostu, dokončenou v srpnu 2016 (náklady dosáhly téměř 4 mld. Kč).

Výsledky archeologického zkoumání, publikované o dva roky později, vyvolaly mezi archeology, historiky a biblickými badateli řadu souhlasných reakcí, ale také otázek, pochybností a kontroverzí. A to proto, že chrám by se v daném období neměl podle tradičního pojetí raných dějin Judska na tomto místě vůbec nacházet. Jednak o něm není ve Starém zákoně žádná zmínka, jednak platí teze, že jediné místo bohoslužby byl Jeruzalém. Nadto jde o monumentální stavbu, která zatím nemá v Judském království archeologicky doloženou dobu. Chrám v Jeruzalémě, takzvaný První chrám, vybudovaný podle biblického podání za krále Šalomouna v 10. století př. n. l. a zničený v roce 586 př. n. l. novobabylónskými vojsky, lze jen předpokládat, nalezen totiž nikdy nebyl. Vedou se o něm intenzivní, často politicky i nábožensky vypjaté debaty, především o lokalitě a datu vzniku. Nejčastější představa, že se nacházel na stejném místě jako Druhý chrám, vybudovaný na konci 6. století př. n. l. a zbořený Římany v roce 70 n. l., je jednou z možností, ale ne nutně jedinou. Jako pravděpodobnější se na základě nejnovějších rekonstrukcí a logiky vývoje měst v daném období zdá, že První chrám, výrazně menší, byl součástí Davidova města, tedy níže položené starověké části Jeruzaléma, nacházející se mimo dnešní hradby, které postavil

až sultán Sulejman I. (1494–1566) v 16. století. Další chrámy a svatyně v Judsku jsou menšího rozsahu než stavba v Tel Moce, jako například chrám v judské pevnosti na jihu v Tel Aradu. Tím se zkoumanému místu dostává mimořádného postavení, které dává diskusi o náboženském životě v období Prvního chrámu jiný rozměr, plný dříve nečekaných a neznámých proměnných.

Další zkoumání na univerzitách v Praze a v Tel Avivu

Nově zahájený výzkum, kterého se účastní i ETF UK jako partner v rámci meziuniverzit-

*Tel Masos v Negevu, další důležité místo
Judského království*

ních dohod, je plánován na více let. Cíl prvního ročníku byl v místě vykopávek dvojí. Za prvé určit s pomocí mikroarcheologie čas jednotlivých údobí osídlení Tel Moc. Dosavadní zkoumání bylo postaveno na rozboru keramiky, ale organické vzorky (uhlíky, olivové pecky apod.), umožňující přesné časové zařazení, zatím analyzovány nebyly. Druhý úkol znamená odkrýt zbývající severní a západní část chrámu. Další,

související témata budou řešena již na půdě univerzit. Nejprve v červnu v Praze v rámci IV. ročníku konference, pořádané ETF UK a Institutem archeologie telavivské univerzity, a dále při sympoziu v Bonnu za účasti badatelů z univerzit a akademických ústavů z Německa, Polska, Francie, Izraele a České republiky. Výsledky výzkumu

budou představeny opět na domovské ETF UK v rámci semináře, na kterém budou přítomni letošní účastníci kampaně. Všichni další, kdo se o náboženský život starověkého Izraele i o jeho dějiny zajímají, jsou srdečně zváni.

Filip Čapek a Jáchym Šenkyřík, foto David

Rafael Moulis

ÚSTŘEDNÍ CÍRKEVNÍ KANCELÁŘ

Koordinátorka škol Evangelické akademie a vybraných aktivit

Radost z kaplanů a adrenalin kolem staveb školních budov

Samostatná referentka Helena Wernischová toho má na starost opravdu hodně. Sedm škol sdružených do Evangelické akademie, jejichž zřizovatel je Českobratrská církev evangelická, agendu kaplanů, pověřených službou v armádě, věznicích a nemocnicích, koordinaci práce celocírkevního faráře pro menšiny a spolupráci se studentským farářem na Evangelické teologické fakultě.

Jaké byly začátky tvé práce v ústřední církevní kanceláři?

Před více než dvěma lety bylo toto místo delší dobu neobsazeno a naše školy byly tak trochu opuštěny – tedy hlavně jejich ředitelé. Můj první úkol tedy byl dát kancelář ústředí Evangelické akademie do pořádku – aktualizovat dokumenty, obnovit členství ve školských radách (orgán rady Školské právnické osoby spolu s ředitelem řídí školu hlavně v oblasti hospodaření a také při schvalování nových oborů aj.). V počáteční orientaci mi pomáhal můj kamarád a předchůdce na tomto místě Martin Čech, dnes vedoucí sekce vzdělá-

vání České biskupské konference. Ačkoliv má na starosti přes stovku škol různých stupňů a já „jen“ sedm evangelických, jsme dobří „partáci“. A dnes, když se k církevním školám stát chová

Helena Wernischová (vpravo) v rozhovoru se školní kaplankou Martou Židkovou

poněkud macešsky, jsme spolu v „první bojové linii“. Tahle spolupráce mě velmi těší a myslím, že občas přináší i plody. Vyjednávání s úředníky a pořádání „kulatých stolů“ pro různé politiky patří také k tomuto dobrodružství. ►

Patří k církevnímu charakteru škol také školní kaplani?

Ano, jsem moc ráda, že kromě výtečných ředitelů máme ve většině našich škol také velmi obdarované faráře a jednu excelentní farářku, bez nich si školy Evangelické akademie nedovedu vůbec představit. Jsem ráda, že s nimi mohu spolupracovat a oni se můžou setkávat na pravidelných pobytech pro pedagogy našich škol každoročně v podzimním období v táboře v Bělči.

Jak koordinuješ jejich práci a současně práci ředitelů?

Ředitelé jsou opravdu ředitelé, oni nesou obrovskou odpovědnost za kvalitu výuky, za podmínky ve školách, za atmosféru, kvůli které především jsou naše školy vyhledávány. Já jim jen usnadňuji práci a nabízím podporu. Jednám s nimi např. o rozdělení celocírkevní sbírky, aby se naplnila solidarita mezi školami a byly preferovány důležité potřeby těch škol, které jsou na tom hůře. Považuji za velký Boží dar, že když se dvě naše ředitelky rozhodly po 14 letech obětavé služby vedení škol předat, podařilo se nám najít nástupce, kteří štafetu převzali, a školy se nijak neotřáslý; slovy jedné mé kolegyně: „Je to stejně dobré jako předtím!“ Mimochodem i státní správa a samospráva začínají mít problémy s nalezením vhodných osobností, které by chtěly v ne zcela stabilních podmínkách českého školství školy řídit. Společenství s našimi ředitelkami a řediteli (3+3) pro mě znamená velké životní povzbuzení, moc ráda se s nimi vídám, např. při poradních sborech nebo výjezdech do mimopražských škol.

Jak vypadá spolupráce s kaplany?

Také výteční lidé – zkušené a zralé osobnosti, což dnešní mládež, často z rozkolísaných rodinných poměrů, velmi potřebuje, a přitom je každý jiný. Jejich postavení se mi společně s naším mladým právníkem (další nezastupitelná pomoc v ÚCK) podařilo vyjasnit a předložili jsme synodní radě návrh nového statutu Evangelické

akademie a také návrhy postavení kaplanů pro synod. V letošním programu v Bělči chci právě s nimi otevřít téma porozumění jejich misi na poli „tolik neoraném a přesto žíznivém“.

A jaká je tvá úloha v přípravě staveb pražských škol?

Tak to je skoro každodenní dávka adrenalinu, ale nevzdávám to, ostatně je to jeden z hlavních motivů, proč na této židli sedím – aby dvě skvělé školy, fungující skoro třicet let, mohly pokračovat a vychovávat a vzdělávat další generace! Jsem ráda, že v Brně, v naší nové základní škole Filipce, je kolem paní ředitelky silný tým a ostatní školy jsou usazeny v dobrých nájemních vztazích. Doufám, že to vydrží, neboť pražské projekty jsou obrov-

*při setkání pedagogů ze škol
Evangelické akademie*

sky náročné. Je to hodně zajímavé dobrodružství, to já mám ráda. Kdysi po konverzi jsem s Pánem Bohem vedla rozhovor o tom, že se v životě nechci nudit. A tak mi asi připravil tento úkol.

Práce je to různorodá, že?

Ano, rozhodně! Hodně se také sama naučím, poznávám například svět architektury a krásných staveb, jejich funkčnosti a také umístění v nynější zástavbě, spojení starého s novým. K tomu jsem získala nové přátelství – s paní architektkou Hanou Seho, která navrhla novou budovu Bratrské školy. Jsem ráda, že vládu v mé

milované Praze drží dnes rozumní lidé a že to nepoznám jen z mediálních zpráv, ale také z osobních setkání. Na vyšší úrovni státní správy nemám jen dobré zážitky – společnost se pomalu posunuje a oproti báječným devadesátým letům vedeme nenápadné, ale zásadní bitvy o zachování plurality a důstojných podmínek pro všechny. V našich středních i vyšších školách každodenně bojujeme o získání mladých lidí pro službu, která nepřináší okamžitý užitek, představuje však krok ke konkrétnímu, svobodně přijatému Kristovu následování.

Tvoje další agenda?

Kaplani dělají velmi záslužnou práci, blízkou svým nasazením a jistou plodnou osamělostí křesťansky orientované sociální práci, oboru, který dlouhodobě a kvalitně nabízíme v našich školách v Praze, v Náchodě a v Brně. Já v jedné ze škol ještě v malém externím úvazku učím etiku.

Jak vypadá spolupráce s celocírkevním farářem pro menšiny?

Další starý kamarád – farář pro menšiny Mikuláš Vymětal; jsem ráda, že mohu zblízka sledovat jeho odvážné úsilí, bourající různé předsudky. Díky

němu jsem třeba mohla hovořit o podpoře vzdělávání dospělých Romů svrchním zemským rabinem Karolem Sidonem. Často s Mikulášem mluvíme a snad mu mohu trochu pomoci se strukturováním aktivit a také s psaním zpráv, to je ostatně moje výhoda, to docela umím.

Administrativy máš hodně?

Psaní zpráv o školách nebo občas i projevů mi vyhovuje víc než zápisy z různých jednání, ale ty jsou nezbytné a důležité pro zachování kontinuity a koordinaci lidí. Jen mě občas trápí, že není jasné, zda mám psát pro čtenáře, kteří se v tématu orientují z půli, povrchně, nebo vůbec. Úředních papírů mám ve své minikanceláři štosy a plánuji je v době školních prázdnin trochu lépe utřídit.

Jak relaxuješ?

Hlavně musím poděkovat svým blízkým kolegům ve čtvrtém patře Husova domu, kteří mě často musí vyslechnout a já si přitom vyjasním další postup. A když je venku dobré světlo, relaxuji doma u malování obrazů – to se mi po všech těch jednáních hlava krásně vyčistí, a když se obraz povede, mívá také někdo další radost.

připravila Daniela Ženatá a Benfoto

PŘESHRANIČNÍ ČESKO-BAVORSKÁ SPOLUPRÁCE

Manželé Chamrádovi obdrželi cenu „Stavitelé mostů“

Cesta k porozumění a smíření

Za prohlubování česko-německého porozumění převzali začátkem dubna prestižní ocenění *Brückenbauer/Stavitel mostů* v bavorském Schönsee manželé Cordula Winzer-Chamrádová a Petr Chamrád.

Chamrádovi se poznali v Praze, kde byla Cordula na ročním studijním pobytu. V roce 1993 se vzali, své dvě děti vychovávali dvojjazyčně a žili v jihočes-

kém Písku. V roce 2001 přesídlili do bavorského Selbu a nakonec do Hohenbergu, kde Cordula působila jako farářka. Petr vypomáhal v evangelickém sboru v Chebu a staral se o lázeňské hosty západočeských lázní v rámci projektu česko-německé spolupráce. V současné době žijí manželé v Rezně a pokračují ve své životní úloze zaměřené na česko-německé porozumění a smíření. ►

Organizují partnerství obcí, dvojjazyčné bohoslužby, česko-německé církevní dny pro děti v Marktredwitz (reportáž v ČB 2/2019) nebo

programy na téma česko-německých dějin. Před dvěma lety vydal Petr Chamrád společně s hudebníkem Jörgem Wöltchem interaktivní zpěvníček vánočních písní v obou jazycích. (O tomto zpěvníčku jsme psali v ČB 9/2017.) Poptávka je fenome-

nální – doposud bylo vytištěno 15 000 exemplářů ve čtyřech vydáních.

Slavnostní předání ceny *Stavitel mostů* se konalo v prostorách spolku Bavaria Bohemia v Schönsee. Na tomto setkání promluvila starostka města Schönsee, primátor Plzně a další osobnosti. Každý z laureátů byl představen v krátkém filmu, který natočili studenti Západočeské univerzity v Plzni. Cena *Stavitel mostů* si klade za cíl motivovat k přeměně kulturního a partnerského života v českých a bavorských sousedních regionech ze života „vedle sebe“ na život „společně“ a na ožívování a rozvíjení dobrého sousedství.

Předávání cen se zúčastnil také synodní senior Českobratrské církve evangelické Daniel Ženatý a náměstek seniora Západočeského seniorátu Jan Satke, kteří manželům Chamrádovým poděkovali jménem evangelické církve za jejich celoživotní nasměrování.

Daniela Ženatá

ROZHOVOR S FARÁŘEM TOMÁŠEM HOLEČKEM

Kristus je cesta, po které šlapeme, a ta cesta někam vede

Vzkaz devadesátníka lidem blízkým i vzdáleným

Tomáše Holečka jsem navštívil začátkem ledna na jednotce intenzivní péče vsetínské nemocnice. Bylo to před jeho 90. narozeninami. Přál jsem mu, aby je mohl oslavit zase tam, kde je i se svou paní teď doma – v domově Harmonie vsetínského střediska Diakonie ČCE. Svěřil se mi, že by rád něco vzkázal „do světa“, těm, které má rád, a já jsem mu tedy nabídl, že bychom mohli udělat rozhovor a zeptat se redakce Českého bratra, jestli by jej uveřejnili. A tak jsem během telefonního hovoru zapnul diktafon...

Říkal jste, že byste chtěl něco vzkázat čtenářům Českého bratra. Co to je?

Já bych něco rád řekl, ale nemám to moc sesumírované. Chtěl bych vyjádřit přede všemi vděčnost za manželství, jehož délka už se blíží k sedmdesátce. Jsem vděčný za svou manželku Jiřinu, která bude letos také slavit devadesátku a která při mně vždycky stála. A jsem vděčný za sbory, kterým jsem sloužil. Pořád jsem s nimi ve spojení, teď mi psali z Krnova, posílají mi časopis Dobrý pastýř...

V Przně o vás mluví pořád, to vím dobře, a ani v Hošťálkové nezapomínají. Už jste pamětník, sloužil jste i v jedné vesnici vícero generacím, znáte mnoho lidí z blíзка.

Na vsetínském Masarykově gymnáziu měli loni 90. výročí školy, tak mě požádali, ať něco napíšu, ale já píšu jako kocour Mikeš. A nemám se čím chlubit. Víš, já jsem nebyl kdovíjak statečný. Ale když mě vyslýchala StB, řekl jsem jim, ať mi vysvětlí, jak to bylo s Horákovou a se Slánským – a to oni nedovedli. A když jsem byl na vojně a skládali jsme přísahu, říkal jsem těm politrukům, aby brali ohled na to, že mladý člověk ještě nedozrál k tomu, aby přísahal, že za někoho položí život.

Máte tady v domově hodně návštěv?

Ano, samotou netrpíme. Máme tři děti, 12 vnuků a čekáme už 13. pravnoučátko. Jenomže kromě syna Davida bydlí všichni daleko. Manželka se nad tím rmoutí, ale já se snažím to brát pozitivně – mít radost, když přijedou. Pozitivně člověk může myslet, jen když má nad sebou Boží milosrdenství. Teď tu byl na návštěvě jeden pán, říká si Mira. Tolikrát se mi nabízel, že nás odveze, kam budeme potřebovat. Na Štěpána jsme měli v kostele koncert, tak pro mě přijel, vyměnil vozík za lehčičku a dovezl mě ke kostelu, v zadní části kostela je bezbariérový vstup. Mluvíme spolu slovensky. Já jsem totiž od dvou do deseti let mluvil „iba po slovensky“, mám základní školu v Banské Bystrici, kde tatínek pracoval pro YMCA. Lidí, kteří mi pomáhají, mám ale kolem sebe víc: třeba jsem napsal kostrbatým písmem dopis, někdo to přepsal na počítači, já jsem to jen podepsal a někdo další pak ten dopis hodil do schránky... Jiný starý přítel nám každý rok posílá na účet 1000 Kč. Jsem vděčný za to, že i když ležím na lůžku nebo sedím na vozíku, můžu být v kontaktu s lidmi, kteří o to stojí.

Já si cením toho, když vás zradily nohy, že jste se naučil žít s vozíkem. Pro leckoho, když už nemůže chodit, život skončil, ale vy žijete dál hodnotně.

Jednoduché to není, někdo tě musí tlačit, manželka už nemůže, jsem závislý na tom, že mě někdo někam doveze... Ale jsou tu dobrovolníci, to jsou také zajímaví lidé. Jeden je nakloněn ke spiritismu, přitom Ježíš Nazaretský je pro něj autorita. Snažím se mu říct, že na Pánu Ježíši záleží všechno, že

přišel, aby nás vrátil Bohu, že to je cesta, po které se šlape a někam vede; že Kristus splnil svůj úkol, aby nás očistil před Bohem, aby nám Bůh odpustil.

To je krásné – farář, který je na vozíčku, vede rozhovory s hledajícími. To je jako v žalmu: „I ve stáří ještě ponesou plody.“

Ale já bych to řekl obyčejně: Pro mě je zásadní vyznání, že se Pán Bůh o mě stará a že mě má rád. A vím, že to první ze Zákona je milovat bližního jako sebe samého. Láska k Bohu se přece projevuje láskou k bližnímu, a tou láskou k člověku oslavujeme Pána Boha, protože on je tak bohatý, že má všechno, a my na něm visíme, což je dobře. Stále mě inspiruje Luther se svým *sola – sola gratia, sola fide et sola scriptura*. To *sola scriptura* je širší, v Písmu

je toho víc než jen pouhá milost a pouhá víra. Když nemůžu číst, opakuju si žalmy, které umím nazpaměť. Já jsem měl vždycky spoustu knih, ale když jsme se sem stěhovali, všechno jsme rozdali. Ale teď tu mám novou knížku: Můj vnuk Prokop napsal motoristický cestopis *Sám přes duny do Dakar*. Včera tu byla dcera Miriam a říkala mi, že o tu knížku je velký zájem.

Co byste podtrhl ve své službě jako důležité?

I když je na každém z nás hřích, snažil jsem se na lidech hledat věci, které jsou dobré, nebo ►

je probudit. To je úkol kazatelův, navést lidi na tu jedinou cestu, a Pán Bůh už s nimi něco udělá, to je jeho milost.

To mi mluvíte z duše. Já to cítím jako určité napětí – jako teologové bychom měli připomínat lidem, že jsou hříšní, ale pastoračně je přece důležité navazovat na to, co je v lidech dobrého.

I ti největší hříšníci jsou Boží děti. Mezi apoštoly nebyli velcí hrdinové, Tomáš, Petr... Když jsem říkal, že všichni máme nějaké chyby, tak jsem to myslel vážně. Někomu ve sboru třeba někdo umřel a já jsem měsíc za ním nepřišel...

Jako že jste to nestihl? Když jsem byl v Pržně, slýchal jsem: „Pan farář Holeček, ten tu byl pořád, několikrát za rok, on se vždycky zastavil, když šel okolo.“ A já jsem si říkal, že jste byl jako Pán Ježíš. Ale vážně – lidi vás mají v paměti tak, že jste se jim velice věnoval. To je asi moje chyba, že si ty své hříchy zdůrazňuju, ale já chci, aby mě to vedlo k pokoře. Mám lidi rád, proto jsem se stal farářem. Jejich starosti jsem nesl s nimi, a vlastně rád, když potřebovali nějakou pomoc, bylo to samozřejmé.

To už by mohlo stačit, ne? Ty to duchovně zhodnotíš...

To rozhodně ne, já nic hodnotit nebudu. Ale ne abys tam psal o mně nějaký krásný věci! Protože jsem měl taky hříchy. Sice jsem nikdy nekouřil, tedy když nepočítám, jak jsem to zkoušel...

Můžu se zeptat, v kolika letech?

To mi bylo šest, s kamarádem, který se jmenoval Jiří Fikejz, jsme si koupili v trafice jednu „zorku“ za pět haléřů. Bylo to v Banské Bystrici.

A oni vám to prodali?

Jo, tehdy se to ještě tak nebralo. Zalezli jsme za roh ke kůlně, už nevím, kdo škrtnul, půlku jsme vykouřili, a nenadchlo mě to, takže od té doby už jsem to nepotřeboval.

To je takové vtípné...

A s pitím to bylo podobné. Na Silvestra 1937 jsem měl osm roků, tatínek udělal mix z několika likérů, dali mi líznout, ale mně to nechutnalo. Když jsem jako farář chodil na návštěvy, jezdil jsem často autem, abych se mohl nabízenému alkoholu bránit. Jinak bych se upil. Ale aby to nevypadalo, že jsem byl velký asketa: těch radostí bylo naštěstí taky dost, jen jsem je nacházel jinde.

Čtete rád Českého bratra?

Ano, ale dnes už čtu po písmenkách, s větší námahou. Někdy mě zarmucuje, když jsou ty články moc těžké. Ale velmi mi imponuje Lenka Ridzoňová. Jednu neděli byl přenos bohoslužeb ze Střešovic, chtěl jsem jí pak zavolat, že to bylo krásné, jednoduché, ale mělo to úroveň. Ale nějak jsem se nedovolal...

A jaké články se vám líbí?

Takové, kde je kus bláznovství pro Krista. I když otázka je, jestli musí ze všeho Pán Ježíš jako-by „čouhat“.

Tak zrovna z toho našeho rozhovoru myslím docela „čouhá“, ne?

Chtěl bych, abys tam zdůraznil, že jsem měl lidi rád z celého srdce a že jsem jim rád sloužil. Úkol člověka není být slavný, ale sloužit, tak to chce Pán Ježíš a na tom mi záleží. Kdysi u nás byla vnučka, a když jsme se loučili, řekl jsme jí: „Pamatuj, že úspěch není náš hlavním úkol.“ A ona mi po letech řekla, že tomu tenkrát nerozuměla, ale že už to pochopila.

To je krásné, když člověk zažije porozumění.

Já vlastně nepamatuju, že bych měl s lidmi nějaké nedorozumění, vždycky se všechno vysvětlilo, až teď ve stáří se mi to stává a je mi to líto. Ještě bych chtěl říct, že tu církev, do které jsem se v roce 1929 narodil, mám opravdu rád a nikdy bych ji nevyměnil za žádnou jinou. Věrnost je totiž víc než nezávaznost. Věci se nemají šmahem opouštět a zahazovat, když se nám něco nelíbí.

připravil Daniel Heller

MORAVSKOSLEZSKÝ SENIORÁT

Duchovní pobyt v Králíkách

Nejen pro presbytery Moravskoslezského seniorátu

Koncem března se konal duchovní pobyt v Králíkách, kterého se účastnilo 25 bratrů a sester. Ubytování jsme byli v Poutním domě v sousedství monumentálního králického kláštera na Hoře Matky Boží. Toto místo je jedinečné svou tichou atmosférou a překrásnými výhledy na okolní krajinu. Obklopeni Jeseníky, Králickým Sněžníkem a opodál Orlickými horami, vstoupili jsme do času ztišení, rozjímání a vnímání milosti Boží.

Program byl zahájen v pátek večerní pobožností. Přivítala nás Noemi Batlová, seniorátní kurátorka, která tyto pobyty obětavě a úspěšně organizuje. Za letošní duchovní program patří dík bratru faráři Jakubu Pavlúsovi. Zpívali jsme ze zpěvníku Svítá a na kytaru nás skvěle doprovázeli bratr farář Mojmír Blažek a student bohosloví Aleš Zapletal. Opět jsem ocenila, jak hodnotné písně můžeme právě v naší církvi nalézt.

Během soboty jsme se zamýšleli nad texty z knih Kazatel, Jonáš, z Evangelia podle Lukáše a z Prvního listu Korintským. Společné rozhovory nad Písmem střídaly chvíle meditací. Počasí

bylo nádherné, a tak jsme značnou část programu vděčně strávili v přírodě. Někteří účastníci využili ve volných chvílích možnost návštěvy Památníku obětem internace. Jeho historická expozice připomíná internaci řeholníků v místním klášteře, který se stal v padesátých letech vězením.

Osobní rozjímání jsme v sobotu zakončili diskusí nad biblickými texty. „Prach jsi a v prach se navrátiš.“ Tak nás upozorňuje kazatel. Může ale prach být k něčemu? Jaký je vztah člověka k sobě, k Bohu a k bližním? Nejen prostřednictvím veršů z Písma, ale také díky večernímu zpívání jsme pocítili, že i v našem životě svítá.

Nedělní ráno otevřelo další slunný den. Po snídani jsme se s Horou Matky Boží rozloučili, abychom na zpáteční cestě navštívili bohoslužby v okolních sborech ČCE.

Duchovní víkendové pobyty se v našem seniorátu konají na různých místech pravidelně jednou za dva roky. Letošní setkání bylo v pořadí páté a my se již nyní těšíme na to příští.

Ivana Kaňáková

Velikonoční výtvarná dílna

Práce s dětmi a mládeží a její plody

V rámci seniorátních dnů mládeže v Jindřichově Hradci se jihočeská mládež v počtu deseti lidí sešla ve výtvarné dílně, kde pod mým vedením vyráběla různé drobnosti již v duchu blížících se Velikonoc. Nejdříve rybičku z vlnitého kartonu, omotanou vlnou – jako symbol pústu. Připomněli jsme si, že ryba byla časté postní jídlo zvláště v klášterech, proto bývaly budovány v areálu kláštera rybníky. Dále vajíčko – jako symbol Velikonoc – pokreslené nebo skoro popsané například ornamentem ve tvaru kříže.

Mládež tvořila náruživě a pod jejíma rukama vznikaly půvabné výrobky.

V českobudějovickém sboru jsem zahnížděna už spoustu let. Asi před deseti lety tam vládla tendence „vše pro děti“. Až mne skoro zaráželo,

nek, prolézací tunel. Děti ze sboru si chodívaly hrát na zahradu i v týdnu, ne nutně jen v čase nedělní školy.

Po uplynulých letech sbor shledává, že se investice vyplatila. Máme aktivní mládež, která

práci ve sboru a službě ostatním členům (třeba v podobě hudebního doprovodu během bohoslužeb) věnuje hodně ze svého mála volného času.

V Českém Bratru 3/2019 v článku „Evropská ekumena“ čteme, že sesterská Reformovaná křesťanská církev na Slovensku od roku 2017 vybudovala 21 evangelických mateřských škol a staví čtyři nové kostely. Je to očividně církev, která hledí do budoucna. Vznikem nových školek přicházejí děti, co se jednou, s největší pravděpodobností, stanou členy sboru a v budoucnosti zaplní prořídlé lavice slovenských kostelů. Je Slovensko opravdu tak daleko, aby nás nemohlo inspirovat?

V naší církvi se daří práce s mládeží: máme seniorátní pastorační pracovníky pro mládež, pořádáme vysoce kvalitní sjezdy mládeže, kemp mládeže ve Strmilově má výbornou pověst, dalo by se jmenovat dále.

co vše se do dětí ve sboru investuje. Přikoupil se byt sousedící s kostelem, což je v našem případě řadový dům v městské zástavbě, opatřený věží, tento byt se propojil s kostelem a přeměnil částečně v dětskou hernu. Na zahradě vyrůstalo snad každou neděli něco dalšího: prolézačky, pískoviště, dřevěný domek, trampolína, bazé-

Zkušenosti z českobudějovického sboru jsou v současné době takové, že děti v kostele nechybějí. Chybějí ti, co by se jim měli věnovat. Současní učitelé nedělní školy jsou vytíženi až moc. Příprava výuky na hodinu s dvanáctičlennou skupinou starších dětí se nezvládne za pět minut. Malé děti jsou už nyní vedeny k tomu, aby myslely na sbor, do kterého patří. Při výkladu o nasycení zástupů farář David Nečil, který se při práci s nejmenšími

cítí jako ryba ve vodě, oslovil děti před odchodem do nedělní školy: „Děti, co tady sedíte v první lavičce, ohlédněte se a představte si, že byste všechny ty lidi, co sedí za vámi, měly nakrmit. Co byste dělaly?“ Děti nejdřív nevěděly, ohlížely se kolem sebe, pak prvňáček Karlík řekl: „Vzal bysem je všechny do školní jídelny!“ Děti se už dnes učí dělat něco pro nás. Zaslouží si, abychom dělali také my něco pro ně.

Olga Pikousová

GENERACE

Magdalena Horká 1923 – 2019

Pro krásu církevní hudby nadchla mnoho lidí

Jméno Magdaleny Horké je spojeno s církevním zpěvem, s církevní hudbou a s bývalou kroměřížskou hudební školou (Evangelická akademie – církevní hudba a katecheze). Ta pokračuje pod názvem Konzervatoř Evangelické akademie v Olomouci, kde má naše církev Seminář církevní hudby Evangelické akademie, který na odkaz manželů Horkých také navazuje.

Magdalena se narodila v Praze-Liboci. V dětství ji učila hrát na klavír Hana Králiková, žačka Vítězslava Nováka. V mládí doprovázela na varhany liturgii v katolickém kostele v Liboci. Hru na varhany pak vystudovala v liturgickém oddělení pražské konzervatoře (1942–1948) a pokračovala i na Akademii múzických umění, kde absolvovala v r. 1952. Během studia se seznámila s manželem Janem, který studoval kromě hry na varhany i evangelickou teologii.

V r. 1948 Magdalena do evangelické církve přestoupila. Po absolutoriu pracovala jako hudební redaktorka Československého rozhlasu, toto místo však později opustila, aby byla po boku svého manžela, který působil jako farář ve sborech Praha-Kobylisy, v Proseči a nakonec v Kroměříži. Poté co se manželům Horkým narodily dvě děti, Lydie a Jan, Magdalena vyučova-

la hru na klavír v Lidové škole umění v Litomyšli a v Napajedlech.

Manželé Horkých patřili mezi poslední studenty liturgického oddělení pražské konzervatoře, které pak komunistický režim zrušil.

manželé Horkých v roce 1991

V těžkých časech nesvobody pěstovali církevní hudbu v regionech, kde působili, v době dovolených opravili několik varhan, podíleli se na práci Evangelického zpěvníku, patřili také k členům Mezinárodního hymnologického spolku. ►

V Evangelickém zpěvníku najdeme od Magdaleny jeden nápis s eschatologickou tematikou, reflektující Boží věčnost; napsala jej v Proseči. Nebeská blaženost je zde vyjádřena slovy: „Jaké a jak mnohé jsou ony neděle“ (EZ 522). Svátečnost nedělního času, jeho výjimečnost Magdalena uměla prožít. Neděle byla pro ni spojena se zpěvem, těšilo ji hraní při bohoslužbách, těšila se i na odpolední zkoušky sborového zpěvu, na setkání se zpěváky. Ale nebyly to jen „ony neděle“. Také všednost dnů uměla pozdvihnout do kategorie výjimečného času – svou pracovitostí a laskavým jednáním, ale třeba také tím, že se u stolu skromně pomodlila: „Pane Bože, pokorně tě prosíme, požehnej nám.“ Z jejího jednání byla cítit blízkost Boží, doslova jak hřejivé paprsky Boží dobroty posvěcují přítomnost. Vždyť naše časnost je v nějaké relaci vůči věčnosti Boží a budoucí čas je ve znamení nové Boží reality. S tímto vědomím Magdalena sloužila lidem i Pánu Bohu. Jsme vděční, že jsme ji mohli poznat.

V hudební oblasti byla originální a nezapomenutelná. Navzdory pokročilému věku se rozhodla založit církevní hudební střední školu, protože ve vzdělání spatřovala cestu růstu jednotlivce i společnosti. Měla stejně ráda gregoriánský chorál i reformační píseň, s láskou pěstovala starou hudbu a přejně se stavěla k prosazování nové hudby do církevního prostředí. Z dopisu synodní rady uvádíme: „Měli jsme ji rádi. Dávala přívětivě, leč jednoznačně najevo, že jí záleží na tom, jak se v církvi zpívá, co se v ní zpívá, jaký je doprovod, jak se pečuje o varhaníky a sbormistry, v jakém stavu jsou varhany a harmonia atd. Svou vlídnou moudrostí nadchla mnoho lidí pro krásu církevní hudby, a tak vlastně i pro krásu Božího stvoření a Božího slova.“ Jediný nápis Magdaleny Horké se v novém církevním zpěvníku objeví s novým textem Zdeňka Svobody: „Ó jak nádherné jsou dny v Božím království“ (viz Český bratr 10/2014).

Ladislav Moravetz

Gertrud Hirschburger 1934 – 2019

Nikoho se neptala, zda může, protože prostě musela

Narodila se do farářské rodiny ve Württembersku, v oblasti Švábska. A švábština ji nikdy nepustila. Když byla požádána, aby s námi cizinci mluvila spisovně, že dialektu moc nerozumíme, vydržela to tak dvě věty. Snad to bylo tím, že jako válečné dítě v průmyslovém jižním Německu strávila víc času v protiletectvých krytech než ve školních lavicích, a tak jí gramatická správnost němčiny se švábštinou splývala. Její tatínek byl od roku 1939 do roku 1942 určen jako vojenský kaplan pro německé okupační vojsko v Praze. Gertrud za ním jako malá holka ráda jezdila a Prahu si zamilovala. Pak válka skončila, v Československu se k moci dostali komunisté a hranice se uzavřely.

Potom ale přišel rok 1989, železná opona padla a cesta do Prahy byla zase možná. Tolik let se na ten okamžik těšila! Přijela do Prahy, jenomže místo krásných ulic viděla jen šed' a špinu, místo krásných parků rozšlapané bláto a místo elegantních dam a mužů potkávala lidi hledící do země. Po létech přiznávala, že to byl pro ni obrovský šok. Zájem o Československo, lidi a evangelickou církev to však spíše povzbudilo. V následujícím roce přijela se zájezdem Gustav-Adolfského-díla, partnera naší Jernýmovy jednoty, a navštívila několik sborů, které se po revoluci rozhlížely, jak navázat partnerské kontakty.

Nebyli jsme jediní, kdo měl s laskavou aktivitou této ženy co do činění. V několika dalších sborech i Jeronýmově jednotě to probíhalo podobně. Pohonnou jednotkou byla Gertrudina láska k Bohu, k lidem, k zemi, kterou dětsky poznala v době strašné války.

Organizovala v Čechách i v Německu koncerty, přednášky a různá setkání. S její pomocí se dostalo na 20 mladých dívek jako *au pair* do evangelických rodin nejen v Reutlingen, kde žila, ale i v okolí. Zařídila a zaplatila desítky, možná stovky cest z Německa do sborů naší církve s obnošeným šatstvem, které doma sbírala, třídila,

Gertrud Hirschburger

nechávala vyčistit, rovnala do krabic a chystala k převozu. A vozila nejen šatstvo, ale i nábytek – stolky, židle, postele, skříně, a dokonce i tělesa ústředního topení – to když se jich v Německu církevní sbory, rekreační střediska či Diakonie zbavovaly a jí se zdálo, že je škoda vše vyvézt na skládku, když to může jinde dobře posloužit. Gertrud vedla v rámci GAW ve svém sboru kruh žen – Frauenkreis. Když se rušily ve Württembersku textilní továrny, získala velmi levně desítky metrů zánovních závěsův a záclon v metráži. Zorganizovala několik žen, vzaly šicí stroje, přijely do právě budovaného rekreačního střediska Sola gratia v Bystřici pod Hostýnem, tam na místě vše změřily, nastříhaly, ušily a pověsily.

Většina závěsů i záclon tam krásně okna dodnes. Podobně se s důsledky jejích aktivit potkáte na mnoha dalších místech naší církve.

Gertrud také uměla seznamovat lidi navzájem. Tak se u ní doma odehrála první schůzka s farářem z Betzingen, z níž se rozvinulo přátelství mezi sbory v Betzingen a v Novém Městě na Moravě, které je živé dodnes; i po 26 letech se rodiny přátelů a členové sborů navštěvují. Prsty měla Gertrud i v navázání kontaktu s farářem Ingo Sperlem, odborníkem na hospicovou tematiku, který pak pomáhal zakládat „na zelené louce“ hospicové hnutí na Vysočině. Dnes v domácím hospici Vysočina pracuje ve třech městech přes 20 zaměstnanců.

Gertrud byla velmi činorodá, její neodbytnost možná mohla leckomu až vadit. Když zazvonil poměrně časně zrána telefon, bylo jasné, kdo volá. Hovory byl tehdy drahé, a tak je Gertrud trochu omluvně začínala nezapomenutelnými slovy: „Hallo, ganz kurz, schnell, geschwind...“ (zcela krátce, rychle, v kalupu). A bylo jasné, že někde se někdo něčeho zbavuje a bude třeba zjistit, kdo to v naší církvi potřebuje a na kdy má sehnat nákladák a ochotné řidiče. Někdy nebylo úplně snadné ji přesvědčit, že například o 30 dlouhých kostelních lavic opravdu nikdo zájem nemá.

Ovšem podstatou nebyly ty věci! Ty jenom dávaly důvod se setkat, seznámit, důvod k rozhovorům, společným cestám. Gertrud takto propojila stovky lidí. Mnozí jsou v kontaktu dodnes. Gertrud se podařilo obrousit nedůvěru a vykresat přátelství lidí, jejichž země se v době jejího dětství nenáviděly.

Byla to statečná žena, která jako malá holka jezdila do nacisty okupované země. Která jako dospívající dívka nemohla v rozbombardovaném Stuttgartu rozpoznat, kudy před nedávnem vedla ulice. Dívka, která s nejbližšími bydlela v domě zničeném válkou, a místo jedné chybějící venkovní stěny měli celou zimu jen koberec. Ale pro smíření mezi národy udělala nevyslovitelně mnoho. Nikoho se neptala, zda může nebo zda je to vhodné. Asi ji ani nezajímalo, co tomu kdo říká. Proto jí naše církev udělila v roce 2003 medaili vděčnosti. Děkuje Pánu Bohu za její život.

Daniela a Daniel Ženatých

Ostří jarních stébel

Původ písně

Kořeny písně sahají až k novozákonním textům: „Amen, amen, pravím vám, jestliže pšeničné zrno nepadne do země a nezemře, zůstane samo. Zemře-li však, vydá mnohý užitek.“ (J 12,24) „To, co zaséváš, nebude oživeno, jestliže neumře. A co zaséváš, není tělo, které vzejde, nýbrž holé zrno, ať už pšenice, nebo nějaké jiné rostliny. Bůh však mu dává tělo, jak sám určil, každému semeni jako zvláštní tělo.“ (1 K 15,36–38) Z těchto biblických textů Aurelius Clememes Prudentius vytvořil ve 4. st. hymnus, který zaujal anglického teologa a oxfordského biskupa Johna Macleoda Campbella Cruma (1872–1958). Crum napsal nový text a propojil jej s nápěvem francouzské koledy z 15. st., proslavenou varhanními variacemi Marcela Duprého. Píseň byla poprvé vytištěna ve zpěvníku oxfordských vánočních písní a koled v r. 1928. Crum se věnoval také katechezi a napsal několik knih pro děti.

Vyjádření autora českého textu

Jiří Pejla, autor českého textu, píše: „K přebásnění této písně mě přivedly dvě věci. Nejprve mě zaujal původní nápěv této staré francouzské koledy. Její minimalistická koncepce má jen dva krátké motivy. První se opakuje dvakrát na začátku a jednou na konci. Druhý zazní jen jednou a je v protipohybu k tomu prvnímu, rytmicky i melodicky. První má v úvodu krátké noty, které se ‚vypínají‘ vzhůru. Druhý začíná dlouhou notou a melodie zvolna klesá. Jednoduchost a působivost tohoto hudebního kontrastu mě okouzila. Text této koledy má v originále třináct slok a pěvecké sbory nejen ve Francii ji dodnes mají v repertoáru. Vznikají nová nápaditá vokální i instrumentální zpracování. Českou hudební úpravu, která podle mne této melodii sluší, zkomponoval v minulém roce Ladislav Moravetz a je nahrána na CD s názvem *Když*

jsme u vod sedávali jako příloha časopisu Český bratr 12/2018.

Při překladu jsem měl na mysli podobenství o pšeničném zrně. To byl ten druhý důvod, proč jsem se do toho pustil. Mám v té souvislosti dvě vzpomínky. Když jsem poprvé četl *Bratry Karamazovy*, překvapilo mne, že právě tato Ježíšova slova si sám autor zvolil jako motto své stěžejní knihy. A vybavuji si i kázání bratra faráře Josefa Veselého, když mluvil o tom, jaký směr nám toto podobenství ukazuje. My se chceme povznést vzhůru nad trápení tohoto světa, ale podobenství obrací náš pohled opačným směrem, dolů k zemi. A to malé pichlavé slůvko na začátku – ‚ostří‘ – je pro mne odkaz k tomu, že zvěst o vzkříšení je jako dvousečný meč. Nejde vůči ní zůstat neutrální.“

Boží láska

„Jaro Boží lásky život obnoví“ – těmito slovy končí každá sloka této nádherné velikonoční písně, která je vhodná také pro pohřební příležitosti. „Láska Boží“ je metafora ke Kristu. V Kristu se Boží láska zjevila naplno: „Neboť Bůh tak miloval svět, že dal svého jediného Syna, aby žádný, kdo v něho věří, nezahynul, ale měl život věčný. Vždyť Bůh neposlal svého Syna na svět, aby svět soudil, ale aby skrze něj byl svět spasen.“ (J 3,16–17) Velikonoční události, Ježíšova smrt a jeho vzkříšení, jsou v písni reflektovány z pohledu lidských životních zápasů. Překlad Jiřího Pejly akcentuje Boží jednání, nerozebírá tolik lidské emoce. Síla Božího ducha chce konejšit lidskou duši, když ji „svírá bolest, strach a žal“. Poselství této písně nás chce ujistit, že bez ohledu na to, čím procházíme, ať už obdobím šťastným, či těžkým, máme vědět, že Pán Bůh nás neopouští.

Ladislav Moravetz

Ostří jarních stébel

nápěv: francouzská středověká melodie z 15. st., arr. Ladislav Moravetz 2018

text: Jiří Pejla, orig. anglický: John Macleod Campbell Crum

1. Os-tří jar-ních sté - bel ze - mi pro - rá - ži,

ja - ko ú - svit rá - na tem - no pro - zá - ři.

Tam v smr - ti sti - nu zm - ka ti - še spí,

ja - ro Bo - ží lás - ky ži - vot ob - no - ví.

2. Do hrobu jsme kladli tělo zmučené, / Boží zrnko vzácné s pláčem pohřbené.
Tam v místě temném určený čas spí, / jaro Boží lásky život obnoví.
3. Tři dny pohřben v zemi konec znamená / on však z hrobu povstal, Spasitel, náš Pán.
Ze smrti stínu na svět vychází, / jaro Boží lásky život obnoví.
4. Když nám duši svírá bolest, strach a žal, / dej nám svého Ducha, / navštiv, Pane, nás.
Lán srdcí našich holý, mrtvý spí, / jaro Boží lásky život obnoví.

ŠKOLY DO DEŠTĚ

Diakonie pomáhá dětem v Myanmaru

V Myanmaru (Barmě) pomohla Diakonie zrekonstruovat pět škol, které celkově navštěvuje přes tisíc studentů. Vzdělání je pro ně zásadní. Může je totiž vysvobodit z chudoby, ve které dnes se svými rodiči žijí.

To je případ i holčičky Shwe Hla Sein (11 let), která chodí do šesté třídy základní školy ve městě Maruku v arakanském regionu. Má pět sourozenců, tři z nich navštěvují stejnou školu jako ona. Rodiče své děti ve vzdělání velmi pod-

S pomocí Diakonie byly školní budovy rekonstruovány, což znamenalo především výstavbu důstojného hygienického zázemí. Ta škola, kterou navštěvuje malá Shwe Hla Sein se svými

porují, i když je to za hranicí jejich finančních možností. Celá rodina žije jen z malého hospodářství na vesnici.

Často se však děti do školy vůbec nedostaly. Ne proto, že by nechtěly, školní budovy však byly neobyvatelné. Šlo o provizorní stavby z bambusu a v období dešťů (v tropickém Myanmaru toto období může trvat od května do října) do nich silně zatékalo. Chyběly i vyhovující toalety a taky zpevněné přístupové cesty.

sourozenci, byla dokonce postavena celá znovu. Vyrostla nová solidní budova, kde se děti mohou učit celoročně, bez ohledu na počasí. Má kromě nově vybavených učeben i nádrž na pitnou vodu, která dřív ve školním areálu k dispozici nebyla.

Rodiče Shwe Hla Sein také s velkou vděčností ocenili, že všechny jejich školou povinné děti i jejich spolužáci obdrželi školní výbavu (uniformu, přezuvky, deštník, sešity, psací potřeby a další pomůcky) a balíčky pro základní hygienu (mýdlo, kleštičky na nehty, hřeben, ručník, kartáček, zubní pastu).

Na projektech v Myanmaru se Diakonie podílí spolu s Ministerstvem zahraničních věcí ČR a organizací Lutheran World Federation Myanmar.

Adam Šůra

NÁZOR SENÁTORA

Zdanění církevních náhrad je nemravné

Senátem zamítnutý návrh se vrátil do parlamentu

Církevní majetek, který byl zkonfiskován roku 1945, stát v roce 1948 a 1949 znárodnil a prohlásil jej za státní. Ze všech církví nejhůře dopadla Židovská obec, té nejdříve majetek sebrali Němci, potom soudruzi, a teď by ji navíc ještě zasáhlo zdanění majetku, který jí byl několikrát ukraden.

Ač komunisté vycházejí z Leninova učení a hlásí se k jeho odkazu, je zapotřebí konstatovat, že se jej vůbec nedrží. Lenin celou dobu v rámci třídního boje říkal, že musí nastat zásadní odluka církve od státu. Jen tak s ní mohli bolševici lépe ideologicky bojovat. Je zajímavé, že tuto základní poučku leninismu komunisté v minulosti s klidem pomíjeli, když majetek a moc nad církví pro ně byly důležitější než ideologie.

Česká republika jako dlužník vůči církvím

Návrh, který byl Poslaneckou sněmovnou předložen do Senátu a který horní komora na svém únorovém zasedání zamítla, vychází z mylného výkladu zákona o vyrovnání křivd církvím. V oboustranně podepsané smlouvě, která je závazná a která platí, doslova stojí: „Ohledně vyplacení finanční náhrady má Česká republika postavení dlužníka a církev postavení věřitele.“ Je to článek 5 této smlouvy. „A smlouva se odvíjí od znění zákona č. 428/2011 Sb., o majetkovém vyrovnání s církvemi a náboženskými společnostmi, kde se mj. stanoví, že finanční náhrada není předmětem daně, poplatku ani jiného obdobného peněžního plnění.“ Podepsáním této smlouvy začala pro církev odluka od státu, tedy

ukončování finanční podpory státem. Aby k tomu vůbec mohlo dojít, bylo zapotřebí dořešit vrácení komunisty zabaveného majetku a navíc se musel zohlednit výnos ze zkonfiskovaného majetku za víc než 60 let. Na to se stále zapomíná!

Stát z církevního majetku získal miliardy

Nejjednodušší je tedy uvést konkrétní příklad. Díky hospodaření v církevních lesích za poslední 2–3 roky před vrácením majetku vytěžil Státní podnik Lesy ČR z lesů dřevo za miliardové

„Když přišli nacisté pro komunisty, mlčel jsem, nebyl jsem přece komunist. Když zavírali sociální demokraty, mlčel jsem. Nebyl jsem přece sociální demokrat. Když přišli pro odboráře, mlčel jsem. Nebyl jsem přece odborář. A když přišli pro mě, nebyl už nikdo, kdo by se mohl ozvat.“

Martin Niemöller, syn luterského faráře, který skončil za Hitlera ve vězení, přežil koncentrák a stal se předsedou Světové rady církví.

částky. Miliardy, které za tyto zhruba tři roky stát získal, nebyly do finančního vypořádání vůbec zahrnuty.

K tomu, aby se stát s církvemi vyrovnal co nejlépe, by bylo zapotřebí, aby jim vyplatil náhradu stejně rychle, jako trvala vlastní konfiskace jejich majetku komunisty. To však je pro státní hospodaření těžko schůdné. Z toho ►

důvodu byla výplata náhrad rozložena na desítky let. A právě rozložení závazku na dlouhou dobu vyvolalo možnost zpochybňování ze strany různých budoucích politických sestav.

Popření zásad právního státu

Stát je dlužník. Je zcela neakceptovatelné, aby si dlužník vymáhal snížení dluhu. U hypotečního úvěru to přece nikoho ani nenapadne. Současný tlak státu na změnu není nic jiného než mocenské a politické, autoritářské jednání.

Kdo bude na řadě teď? Bude to nepohodlná neziskovka? Nebo snad jiná organizace, která bude současnému vedení či současné vládě

vadit? Nebo to bude Česká televize, případně Česká tisková kancelář? Právě takhle vypadá to svévolné zneužívání moci, proti tomu je potřeba se jasně postavit a zaujmout stanovisko, které se proti jakémukoliv zdanění církevních náhrad jednoznačně vymezí.

Je důležité, aby si kolegové ze sněmovny uvědomili, že při rozhodování nejde jenom o moc a peníze, ale i o stud. Bohužel význam tohoto slova, především v jednání komunistů, chybí. Osud novely je nyní v rukou poslanců, kam se novela ze Senátu vrátila.

Petr Šilar, předseda Senátního klubu
KDU-ČSL a nezávislí

RECENZE

Biblickému zvěřinci sluší čtení nahlas

S Anežkou do světa zvířat i lidí

Pokud máte doma šesti, sedmileté dítě a hledáte knížku ke společnému čtení, *Biblický zvěřinec* od Lenky Ridzoňové vás potěší.

Hlavní hrdinka knížky Anežka je postavička, kterou před lety vyrobila Lenčina dcerka a která u Ridzoňů ožila. Anežka má rodiče, dva bratry, kamarády a spoustu známých. V kratičkých příbězích prožívá situace, které každý malý človíček zná, třeba roztržky s kamarády, ztracení v davu, návštěvu babičky v nemocnici. Snaží se taky nějak vyrovnat s tím, co se ve světě děje, co na ni působí – obrazy zkázy po zemětřesení v místech, kde byla s rodiči o prázdninách, obličeje dětí, utíkajících s rodiči před válkou a bídou... Občas cítí strach, krivdu, zlobu, smutek, lítost, nejistotu, zvědavost... Ale taky radost, úlevu a vděčnost, když nakonec (většinou) všechno dobře dopadne.

O svých zážitcích si Anežka často povídá s někým dospělým, kdo jí pomáhá situaci porozumět za pomoci biblických příběhů. Někdy

si na příběh z Bible vzpomene Anežka sama. Biblické příběhy, vlastně jen úryvky, mají jedno společné – významnou roli v nich vždy hrají zvířata – od býka přes červíčka až po všechna ta hovada Boží. A tahle zvířata také dávají názvy jednotlivým kapitolám.

Na konci kapitoly je obvykle pod čarou ještě poznámka o zvířeti v Bibli, ale třeba i ve zpěvnících či v legendách, sem tam i s nějakým doplňkovým úkolem. Víte třeba, co je podle Bible horší než narazit na zuřivou medvědicí? Nebo jak často přivázely lodě ze zámorí králi Šalomounovi pávy? Uměli byste nakreslit damana, zvíře, které je něco mezi slonem a králíkem?

Příběhy *Biblického zvěřince* původně vycházely v Českém Bratru, zřejmě v trochu jiném pořadí, než v jakém jsou v knize. Čtenáře, který se s nimi dosud nesetkal, možná překvapí úsporný až strohý styl, kterým jsou napsány – minimum popisů, skoro žádné věty uvozující přímé řeči, vlastně ani žádné uvozovky. Při čtení nahlas to

ovšem vůbec nevadí. Příběh se odvíjí téměř před očima, dialogy přirozeně plynou.

My čteme knížku s Darkem. Darkovi je skoro pět a Anežku i autorku knížky Lenku zná z herlíkovických pobytů pro rodiče a prarodiče s malými dětmi. O Lence Darek říká, že vyrábí

příběhy, a Anežka děti některými Lenčinými příběhy provázela.

Přečteme si Anežčin příběh a povídáme si o něm. Zažil Darek něco takového? Jak by se

zachoval? Zažila jsem něco takového já? A ten kousíček biblického příběhu? Víme, kam patří? Rozumíme mu? Oba? A oba stejně?

Některé příběhy jsou pro Darka zatím složité – třeba hned ten první, o štěstí, talismanech a zlatém býkovi – ale to vůbec nevadí, protože u nás se k té knížce budeme určitě vracet. Mimochodem, je velmi vhodná na cesty – s formátem A5 a sto dvanácti stránkami se vejde do batohu i batůžku a doplněna o Bibli, blok a pastelky, co s sebou stejně vozíme vždycky všude, se postará o spoustu zábavy.

Ještě stojí za zmínku poslední kapitola. Ta je totiž jiná, je určena maminkám. Těm z nás, které jsme si děti přály víc než cokoliv jiného, ale přesto nás občas napadne, že život bez nich by byl možná jednodušší. Nám, které na své děti někdy hledíme a víme, že jim úplně nerozumíme. Nám, které sem tam padáme únavou a trápíme se vlastním selháváním. Nám, které doufáme, že to přes to všechno dopadne dobře... Poslední kapitola Zvěřince, modlitba, vyznání, je jeden z nejkrásnějších textů, které jsem o mateřství četla.

Alena Pudlovská

Lenka Ridzoňová: Biblický zvěřinec

Praha, ČCE 2019, 112 s.

Ano, je to i můj příběh

Téma národní paměti a smyslu českých dějin nově uchopené

Když americký historik Timothy Snyder v listopadu v Praze hovořil na téma paměť a dějiny, kriticky se vymezil vůči (nejen stře-doevropské) zálibě pěstování národní paměti, která se opírá o vybrané příběhy. Taková konstrukce historické paměti vede ke zkreslenému pojetí dějin. Ať už se jedná o tradování slavných vítězství, nebo potupných porážek a zákeřných zrad, inklinuje k okázalému národnímu příběhu.

Někdy pyšně nadřazenému – celý svět nás obdivoval, jindy ublíženě sebelítostivému – spojenci nás zradili, 300 let jsme trpěli. Snyder položil řečnickou otázku, zda je možné, aby Evropané opustili svůj národní dějepis a sdíleli společnou verzi evropských dějin. Naše vlastní zkušenost posledních desetiletí ukazuje, jak je obtížné domluvit se na společném chápání svých dějin byť s jedním ze sousedních národů. Zřizujeme ►

k tomu společné komise historiků, které se v lepším případě dohodnou, ale širokou veřejností to přijato není.

Potíž je v tom, že širší společenství ten příběh, který zosobňuje sdílené hodnoty, potřebuje, suchý odkaz na preambuli ústavy k pocitu sounáležitosti nestačí. Státy a jejich unie se udržují idejemi svých zakladatelů začasté v podobě příběhů významných osobností či hrdinů, pravidelně vyprávěných a utvrzovaných společnými rituály „občanského náboženství“. Hledání identity v příbězích minulosti a diskuse o jejich interpretaci a předávání patří k základním úkolům společné kultury.

Pavlu Hoškovi se podařilo téma vlastenectví, národní paměti a smyslu českých dějin uchopit

nově. Jeho sonda nezůstává na povrchu. V mnohokrát vykutáných štolách českého pod-zemí a pod-vědomí objevil rudnou žílu. Při ohledávání tradic českého příběhu jde dále a hlouběji než jen k novodobé české literatuře. Podobně jako čeští kronikáři Kosmas, Dalimil, Václav Hájek z Libočan zasazuje příběh českého národa do biblického rámce. Každému národu je Bohem svěřen úkol i příslušná obdarování, aby obohatil eschatologickou symfonii shromáždění všech národů před trůnem beránkovým. Úvaha o národním příběhu tak dostává teologický rámeček. Tím se autor výslovně hlásí k masarykovské tradici pojetí české otázky jako otázky náboženské. Jeho pojetí je však o poznání ekumeničtější

a smířlivější, než jsme byli v debatě o smyslu českých dějin za posledních více než 100 let zvyklí.

Český příběh je spleten z několika provazců vyprávění, ideových tradic. Hošek má dar syntézy a trefné zkratky. Našel podivuhodnou shodu u dvou autorů, kteří se pokusili tyto tradice popsat, Karla Skalického (*Prolegomena k budoucí filosofii českých dějin*, 1977) a evangelíka Rudolfa Říčana (*České náboženské tradice*, 1939). Není náhodou, že klenbu své teze buduje na katolickém a evangelickém základu. Opřen o pojetí Skalického a Říčanova, rozhodl se vystavět svoje vyprávění českého příběhu na pěti pilířích tradice cyrilometodějské, svatováclavské, husitsko-bratrské, svatojanské a obrozencko-masarykovské. K symbolickému sedmeru se autor dostává, když ke zmíněné pěti doplňuje tradici vztahu k pohanství, přesněji jeho slovan-ské podobě, a vztahu k židovství v celé šíři od antijudaismu až po obdiv k židovskému národu jakožto národu modelovému a malému. Hošek se hlásí k pokusům nalézt „jakousi smířlivou komplementaritu mezi jednotlivými vrstvami... českého národního příběhu“ a trefně poznamenává, že „my Češi jsme tak trochu děti z konfes-ně smíšeného manželství“.

Struktura práce i odkazy na relevantní literaturu dokazují, že Pavel Hošek má debatu o českém údělu a smyslu českých dějin dobře evidovánu, včetně mnohých hran, ostnů i nástrah v ní skrytých. Jeho východisko ovšem není akademické, ale neskrývané osobní. Připomíná svůj vlastní etnický a konfesijně pestrý původ a napovídá tím, že jeho vlastenectví nebude etnický či konfesijně výlučné povahy. V úvodních kapitolách se ve vzpomínce na školní léta nebrání upřímně přiznat, jak ho dojímaly často patosem nabitě výpovědi o lásce k vlasti z pera bardů českého Olympu. Čtenáři připomíná trvalky školních osnov, vybrané ze zlatého národní fondu: od Kollára, Máchy, Tyla, Erbeny, Němcové, Zeyera a Nerudy k Dykovi, Seifertovi a Halasovi.

Vlastenectví je tedy láska, vlastenectví je domov. A je-li řeč o lásce a domovu, pak je

možné pojmut národ jako „velkou rodinu“. Čtenář si může uvědomit, že za dnešní krizi identity může být i to, jak lásku k vlasti vytlačuje nenávist k cizincům a pocit, že do našeho domova se tlačí nezvaní hosté. Lhostejno, zda jde o uměle živěný strach, či oprávněné obavy. Hošek připomíná Chestertonův výrok: „K porážce hluchého a řvavého šovinismu je zapotřebí skutečná obroda lásky k rodné zemi.“ Vedle Chestertona odkazuje také na C. S. Lewise, který ke zdravému vlastenectví radil „smysl pro humor a svobodu k sebeironii“. Ostatně ne náhodou autoru konvenuje „cimrmanovský“ odstup, který tematizuje vlastenectví zbavené patosu. A aby to nebylo málo, „cimrmanologickou atmosféru“ doporučuje i pro ekumenickou spolupráci: „Pro ozdravení místy poněkud za-

tuchlé atmosféry v mezikonfesijních vztazích může být smysl pro humor a zdravá sebeironie účinnější lék než oficiální kající patos a dojetí až k slzám.“ Taková připomínka není samoúčelné odlehčení závažného textu či laciné vtipkování. V době, kdy z různých úst zaznívá volání po křesťanských hodnotách, Pavel Hošek připomíná apoštola Pavla a naléhavě upozorňuje na to, že bez lásky bude takové volání pouze jako „měď zvučící“. Hoškova kniha může být vítaný průvodce pro ty, kteří nechtějí s vaničkou výlučného nacionalismu a šovinismu vylít i dítě lásky k vlasti a domovu, i pro ty, již své vlastenectví chtějí brát jako dar a úkol, který není v rozporu s jejich křesťanskou vírou. **Jiří Schneider**

*Pavel Hošek: Je to náš příběh
Brno, CDK 2018, 204 s.*

POSLEDNÍ SLOVO

Očekávání

Kdysi jsem někde slyšel, že to nejhorší jsou nesplněná očekávání. Něco na tom bude, ať jde o dětské představy o vánočních dárcích, kvalitu práce podřízeného, očekávání od sebe sama, nebo o druhém příchodu Pána Ježíše Krista. Prožívat zklamání se opravdu nikomu nechce (soudím podle sebe) a nesplněné očekávání zklamání je.

Jeden by řekl, že za všechno mohou sliby, ke kterým i já často přistupuji v duchu „slibem nezarmoutíš“. Jenže taky dobrě vím, že od slibu se očekává i ta druhá část, tedy že bude naplněn. Věčně se konejšit nad časovým „vlk taky sliboval“ prostě nejde. Záchranný kruh, který mne tonoucího ve svých slibech může držet nad vodou, je pokorné vědomí toho, jak moc jsem schopen vlastní sliby splnit. Takhle u sebe chci začínat vždycky a teprve pak se stavět k slibům druhých, přestože neustále zápasím s tím, že od druhých očekávám víc. Poznání, že druhé soudím podle sebe, je poznání kruté, které se mi vždycky nehodí. Proto mi bývá pomocí vykřičníkem zakončená psychologa

věta: „Nevytvářej falešná očekávání! Hodně tím sobě i druhým ušetříš. Především zklamání.“

Ovšem bez očekávání se žít nedá, to si řekněme na rovinu. Očekávání je motivace, posiluje vůli, představivost i kreativitu. A na druhé straně červeně bliká ta falešnost a vědomá nesplnitelnost. Zdá se mi, že nezbyvá než manévrovat někde mezi tím.

Učit se o tom mohu už pomocí dětí (i Bible tak kdesi, i když v jiné souvislosti, radí). „Vaše dítě nebude mít všechna očekávání v životě vždycky naplněna. A váš úkol není ho před zklamáním chránit, ale pomoci mu i takovou situaci zvládnout.“

Držím ono manažerské: „Neumíš – naučíme, nemůžeš – motivujeme tě, nechceš – musíš odejít.“ Sebe sama pak často konfrontuji s realitou svých očekávání a často to marně zkouším i bez emocí. A když přemýšlím o té paruzii, vyvstává mi, že žít s očekáváním je důležitější než očekávání naplnit. Myslím, že se tomu říká „mít naději“, a bez naděje žít nelze.

Štěpán Brodský

Jarní brigáda zaměstnanců ústřední církevní kanceláře v Táboře J. A. Komenského v Bělči nad Orlicí

Evangelický měsíčník

ČESKÝ BRATR

vydává Českobratrská církev evangelická

REDAKČNÍ RADA

šéfredaktorka: Daniela Ženatá
redaktorka: Jana Plíšková
členové: Gabriela Fraňková
Malinová, Jiří Hoblík, Jiří
Hofman, Jan Kirschner, Ondřej
Kolář, Tomáš Pavelka, Jaroslav
Pechar, Lenka Ridzoňová, Adéla
Rozbořilová, Adam Šůra

NA OBÁLCE

Cesta do kostela v Klášteře nad
Dědinou
Foto: Benjamín Skála

REDAKČNÍ UZÁVĚRKA

červnového čísla je 19. 5. 2019

DISTRIBUCE PRO

ZRAKOVĚ POSTIŽENÉ

elektronicky a ve zvukové
podobě: Diakonie ČCE,
Klimentská 18, 110 05
Praha 1, tel.: 222 316 306,
732 324 956
e-mail: szp@diakonie.cz

TISKNE

OPUS v.d.i.
Janáčkovo nábřeží 1075/27
150 00 Praha 5

ČASOPIS

(ev. č. MK ČR E810), vychází 12x
ročně, jednotlivá čísla 30 Kč
roční předplatné 350 Kč
do zahraničí 900 Kč
sponzorské 600 Kč
Informace o předplatném podá,
objednávky rozšiřuje
(i do zahraničí) redakce.

ADRESA REDAKCE

Jungmannova 9, p. p. 466,
111 21 Praha 1,
tel.: 224 999 236,
e-mail: ceskybratr@e-cirkev.cz,
www.e-cirkev.cz
/ Co děláme / Média /
Církevní tisk / Český bratr

www.ceskybratr.cz

- listovací aplikace
- audioverze
- řazení podle rubrik
- odkazy na jednotlivé příspěvky

Cyklus témat pro rok 2019 má název „Společnost a víra“.
Číslo 6/2019 se bude věnovat tématu „Vztahy a nevztahy“.

ISSN 1211-6793

24. - 30. 6. 2019, Strážné, Horský Domov

SPOLU JO

česky, anglicky, německy, rukama...
stará&nová řemesla a roubenka
seminář o cestách k člověku

1000,- za celý pobyt
pratele-herlikovic.evangelnet.cz

Aktion Sühnezeichen
Friedensdienste

ČESKOBRATRSKÁ
CÍRKEV
EVANGELICKÁ

CÍRKEV ŽIVĚ

Všechny generace, různé příběhy,
jedno společenství

27.7.-3.8. 2019 | T. J. A .K. BĚLEČ NAD ORLICÍ

Duchovní obnova i rekreace | modlitby | přednášky | noční kina | cyklovýlety
a lodičky | Ten Sing pro mládež | koupání v přírodě | programy pro děti | dílny
a rozhovory...

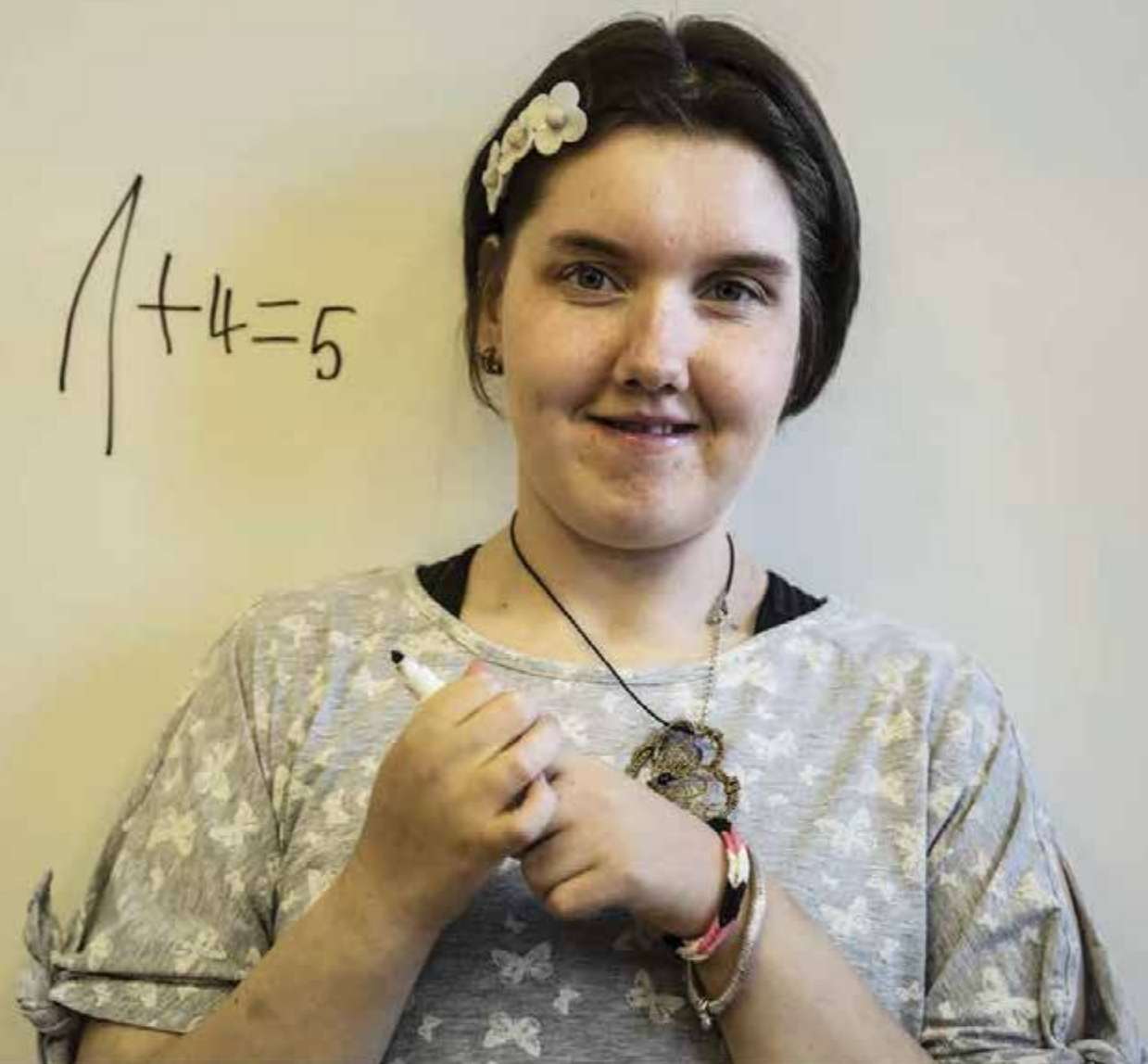
Hosté: Slávek Klecandr (hudebník), Marek Drápal (ekolog), Zdeněk Susa (lékař),
Vladimír Zikmund (synodní kurátor), Irena Kuldová (psycholožka),
Ladislav Moravetz (hudební kantor)

 bit.ly/CirkevZive

Facebook: Evangelická misie

Celocírkevní svatodušní sbírka

neděle 9. června 2019 ve všech sborech ČCE

V Diakonii pomáháme dětem a dospělým, seniorům i lidem v různých životních krizích. Každý člověk je pro nás důležitý.

Pomáhejte spolu s námi. Připojte se ke svatodušní sbírce.